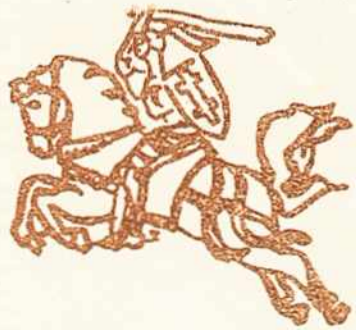

MŪSŲ LIETUVA

NR 16 (1290) XXV. 1973 M. BALANDŽIO - ABRIL 19 D. 60 centavų
Rua Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - São Paulo, ESP. Telefone 273-03-38

Plačiajame Pasaulyje

BRAZILIJA

S. Paulo gubernatorius L. Natel labai užsirūstino ant dienraščių „O Estado de Sa. Paulo“ ir „Jornal de Tarde“, kam jie paskelbė kaikičius nereguliuojamus jo valdymo darbuose. Tarp kitų ir tai, kad esą neteisingai pavesta viena firmai geležinkeliečių apdraudos reikalai. Užsirūstinęs, gubernatorius nutraukė iki šiol tiems laikraščiams duotus valdžios skelbimus, kurie yra gerai apmokami.

Laikraščiai ir tai paskelbė. Krašto spauda ir parlamentų atstovai ėmė pult gubernatorių už nedemokratišką spaudos užsipuolimą, kai ta atlieka savo svarbų uždavinį nurodyti valdžion šibraujančias negeroves, kad būtų galima jas pataisyti.

Gubernatorius ne tik nepaiso protestų, bet šiomis dienomis atėmė „Estadui“ ir valdžios lėktuvų kompanijos VASP skelbimus. Yra stiprių balsų, reikalaujančių, kad prez. Medici įsikisčių ir gubernatorių sutvarkytų.

Brazilijos kviečių augintojai nutarė šiais metais užsėti 40 proc. mažesnį plotą

tą kviečiais, kadangi esančios per žemės jų kainos. Žemės ūkio ministras peikia tokį ūkininkų nusistatymą. Brazilijai kviečių vis dar trūksta, žmonių gi uždarbiai yra nedideli ir neleidžia mokėti aukštas kainas už maistą. Todėl reikia tenkintis nors ir mažesniu pelnu, bet nemažinti kviečių auginimo, kad visiems krašto gyventojams būtų lengviau.

Š. AMERIKA

Laoso valdžios prašoma, Amerikos karo aviacija vėl ėmėsi bombarduoti komunistų sukilėlių pozicijas, kelius tiltus, sandėlius.

Prez. Niksonas apie rugpj. mėnesį lankysis Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir Vak. Vokietijoje. Turjs susitarti su tais kraštais dėl prekybos, karinės paramos teikimo ir uel Amerikos kariuomenės palikimo Europoje.

ARGENTINA

Bal. 15 įvykusiuose rinkimuose peronistų partija, laimėjusi 50 proc. balsų, pravedė eilę savo senatorių ir gubernatorių ir taip žymiai sustiprino poziciją krašte ir parlamente.

ČILĖ

Krikščionių demokratų partija apkaltino prez. Allendes ministrų kabine-

to narius, esą jie nusavinę 41 įmonę prieš krašte tebegaliojančius įstatymus. Jei jie tą kaltinimą pavers konstitucine byla, tai visi Allendes ministrai turės atsisakyti.

ITALIJA

Kraštutiniai kairieji teroristai Romoje padegė neofasistų partijos sekretoriaus Mario Mattei butą, paryčiu, apie 3.15 valandą. Tėvas su motina išgelbėjo keturis savo vaikus. Vyriausias - 22 metų - sūnus, gelbėdamas jauniausią savo brolių 8 metų, sudegė pats ir jo gelbstimasis brolis. Tai politinio keršto ir fanatiškumo aukos.

VATIKANAS

Sv. Tėvas praėjusią savaitę kalbėjo jaunimo būriui. Nurodė, kad jaunimas tik Kristuje ras savo taip labai trokštamą laimę ir platų lauką pasireikšti savo didžiam idealizmui.

VELYKINĖS MINTYS

PAVASARIS, VASARA, RUDUO IR ŽIEMA;
RYTAS, DIENA, VAKARAS IR NAKTIS -
TAI ŽMOGAUS GYVENIMO TARPSNIAI.
JIS GIMSTA, GYVENA, SENSTA IR MIRŠTA.
KAIP LIŪDNAS IR NYKUS BŪTŲ PASAULIS,
JEIGU NEBŪTŲ PRISIKĖLIMO!
JEI DIENA GRIMŽTŲ Į TAMSĄ BE VILTIES,
KAD RYTOJ VĒL KELSIS ŠVIESA;
JEIGU VASARA PASINERTŲ RUDENS ŪKANOSE
BE VILTIES, KAD JĄ VĒL PRIKELS PAVASARIS.
KOKS LIŪDNAS BŪTŲ ŽMOGAUS GYVENIMAS,
JEIGU JIS, LENKIAMĀS SENATVĒS, NETIKĖTŲ,
KAD VĒL GRIŠ NEPRAEINANTI JAUNYSTĒ.
KAIP LIŪDNA IR NYKI BŪTŲ ŽMONIJA,
JEIGU JAI NEBŪTŲ SUŠVITUSI ATPIRKIMO ŠVIESA,
KURI IŠ TAMSĀUS KAPO PRISIKĖLĒ,
KAD VESTŲ ŽMOGŲ Į AMŽINĄJĮ PRISIKĖLIMĄ.

JUOZAS VAIŠNYS, S.J.

Sveikiname

VIEŠPATIES KRISTĀUS PRISIKĖLIMO ŠVENTĒSE
VISUS „MŪSŲ LIETUVOS“ SKAITYTOJUS BEI
RĒMĖJUS IR BENDRADARBIUS IR VISUS SV' KAZI-
MIERO IR ZELINOS PARAPIJŲ PARAPIEČIUS.

TEGUODŽIA IR TESTIPRINA MUS TVIRTAS TIKĖ-
JIMAS, JOG IR MES PRISIKELSIM GARBINGAM,
DIEVIŠKOS LAIMĒS KUPINAM GYVENIMUI, KAIP
YRA PAŽADĖJĒS DIEVIŠKĀSIS IŠGANYTOJAS.

„MŪSŲ LIETUVOS“ LEIDĖJAI IR ŠV' KAZI-
MIERO PARAPIJOS KUNIGAI
TĒVAI JĒZUITAI

VELYKŲ SVENCĪŲ PROGA
SVEIKINAME VISUS PARAPIEČIUS
LINKĖDAMI IR MELSDAMI
KAD MIRTĮ IR NUODĖMĒ NUGALĖJĒS KRISTUS
PADĖTŲ KIEKVIENAM MŪSŲ
DVASINIAI PAKILTĪ
IR TOKIU BŪDU
PAKELTI
VISA PARAPIJA
SALEZIEČIAI

ISTORINIO PERGYVENIMO NAKTIS

Didžiojo Šeštadienio naktis. Užsikū-
ę laužą būdim ir laukiam – laukiam su
orabėgusiais amžiais, laukiam su šian-
diene žmonija. Laukiam Pažadėtojo –
r jai palaikančio mūsų ilgesi, mūsų vil-
ti

Šią naktį žmonija, per Bažnyčios li-
turgiją, verčia didžius savo istorijos pus-
lapius Juos sklaido naktį, bet jau švie-
soj, kurios tūkstančius metų laukė ir
kuria Bažnyčia šią naktį iškilmingai pri-
stato Lumen Christi: Kristus – šviesa.

Štai, prieš nustebusias mūsų akis
pražygiuoja nesuskaitoma generacijų vir-
tinė. Nuo dienos, kai, amžių glūdumoj,
pasigirdo Viešpaties žodis „Padaryki-
me žmogų – Dievo paveikslą žemėje“,
žmonija eina, žygiuoja, klumpa, keliasi
klaidžioja – žengia AUŠROS link. Ei-
na su viltimi ir tikėjimu, kaip ėjo Abra-
omas, pirmasis „Dievo keliauninkas“;
žygiuoja kaip Izraelis, pirmoji užuo-
mazga žmonijos tautų, paties pažadų
Dievo vedama. Tautų virtinė – ir ma-
noji tauta, o toji tautoj – tu ir aš...

Eina pirmyn žmonija, žengia, žy-
giuoja, klumpa, keliasi, klaidžioja – vis
jieškodama AUŠROS.

Net ir paties Dievo išrinktoji tauta
klaidžioja tyruose – be kelio, be duo-
nos, be vandens. Alkis, troškulys, nuo-
vargis, dykumos ją bandys ir baugins.
Bet nors dalis jos nepaluš; juk su ja žy-
giuojantis Dievas gali duoti duonos ir
iš dangaus, o versmė gaivinančio van-
dens gali ištryškinti iš kietos uolos;
naktį jis bus jiems šviesos stulpas – va-
das ir sargyba, o dienos kaitroj – pavė-
sis. Jis pats, kaip kad tėvas neša savo
kūdikį ant rankų, ves ir neš savo išrink-
tąją tautą į Pažadėtąją Žemę.

Visa tai man primena ši naktis. Ir ne
vien tik kad man primena, kaip seniai
praėjusios istorijos faktus, o skatina
pergyventi kaip šiandien su mumis įvy-
kusius dalykus.

Ne visa ši nesibaigianti amžių proce-
sija žygiuoja šios nakties šviesoje; ir
kiekvienas šios istorijos puslapis gauna
prasmės ir vertės vien tik nuo didžiojo
šios nakties ĮVYKIO: „Laiminga nak-
tis, kuri išvydai prisikeliantį Kristų.
Apie tave, naktie, jau seniai parašyta:
„Naktis bus šviesi kaip diena; naktis
bus mano šviesa ir džiaugsmas.“

Kiekvienas krikščionis – tu ir aš –
yra gimę šią naktį pašvęstam vandeny;
ir apšviestas prisikėlusio Kristaus švie-
sos. Esam tad „šviesos vaikai“.

Pakrikštytasis vadinasi krikščionimi;
krikščionio gi vardas paeina nuo Kris-
taus (christianus). Taigi krikščionis –
Kristus.

Būti pakrikštytam (tapti Kristumi)
reiškia – būti palaidotam su Kristumi,
ir kartu su Kristumi pereiti iš tamsos į
šviesą, iš mirties į gyvenimą.

Šis žingsnis mumyse įvyksta paslap-
tingai, bet realiai, tikrai – ir mus pakei-
čia. Tatai įvyksta, kaip pats Kristus
aiškino tvirtina „per vandenį ir Šventą-
ją Dvasią“, būtent per krikšto vandenį,
kuriam Šventoji Dvasia duoda ypating-
gos dieviškos jėgos.

VELYKOS reiškia – pereiti: perbris-
ti per nuodėmės vergijos „raudonąją

SOPULINGOJI DIEVO MOTINA Lietuvių liaudies menas.

jūrą, pereiti iš tamsios nakties į dienos
šviesą, per mirtį pereiti į nesibaigiantį
gyvenimą, iš gimtos būklės pereiti į ant-
gamtinį stovį, iš nusidėjėlio žmogaus pa-
dėties pereiti į Dievo sūnaus vietą –
Kristų. Tai visa šios nakties „paslaptis“
– reikšmė ir prasmė.

Švęsti VELYKAS reiškia – atgimti:
grįžti, kaip aiškino Kristus Nikodemui,
į motinos – Bažnyčios – prieglobstį ir
leisti pagimdomam naujam gyvenimui
Praktiškai mums – nuplauti sielą at-
gailos sakramentu ir vėl grįžti Dievo sū-
num.

Bet gimti nepakanka. Užgimus rei-
kia gyventi, reikia augti.

Štai, Kristus paveda mus Bažnyčios
rūpestingumui, kad mus augintų ir užau-
gintų „savo meilės sakramentais“.

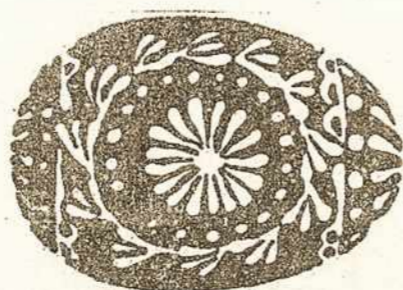
Bažnyčios viduje trykšta gyvybės
šaltinis – krikštykla; bet stovi ir puo-
tos stalas.

Gimę iš tos pačios meilės, Dievo sū-
nūs turi maitintis prie vieno stalo, kad
tikrai sudarytų šeimą ir galėtų dalintis
džiaugsmu būti broliais.

Tad Velykos – gilus, intymus susiti-
kimas su Prisikėlusiu Kristumi; ir ne-
mažiau gilus, artimas susitikimas su ki-
tais žmonėmis.

Jei to manyje nėra, man nėra nei Ve-
lykų. Arba Velykos – tik kitų šventė.

pg

nuodų taure prie lūpų. Tačiau išgirdęs
Velykų varpų aidus, skelbiančius pasau-
liui prisikėlimo viltį, staiga atgimsta, jo
siela prisipildo naujo gyvybės ryžto ir
jis gimsta iš naujo naujam kūrybiniam
gyvenimui.

Legenda apie skirpsto medį.

Bet prisikėlimo rytas ne vien tik
Faustui gražino naują gyvenimą. Šis
rytas liko visos žemiškos gyvybės šven-
tė ir visus veda Fausto prisikėlimo keliu
į Kristų.

Per Kristaus prisikėlimą žmonija at-
naujino savo veidą ir savo kūrybines jė-
gas, kurios išsiskleidė visame plotyje,
gylyje ir aukštyje. Tik su prisikėlimo
religija žmogus tapo dalininku amžino
gerio ir amžino grožio. Ši didžiausia
dovana žmonijai man primena seną le-
gendą apie skirpsto medį. Pagal legendą
skirpstas augo tvirtas didingas, kaip a-
žuolas. Todėl šis medis buvo panaudo-
tas kryžiu Kristui nukryžiuoti.

Šiam niekšingam reikalui panaudo-
tas „skirpstas nepaprastai išgyveno ir
net pats savęs gėdinosi. Kristus, paste-
bėjęs skirpsto jautrumą, pažadėjo, jog
jis ateityje neaugs toks aukštas ir tvir-
tas, o bus gražus lieknas ir gražiais žie-
dais pasipuošęs. Jo žiedlapiuos matysis
vynių žymės, o žiedo centre – lyg dyglių
vainikas, simbolizuojąs Kristaus kančią
ant kryžiaus. Ir nuo to laiko skirpstas
bus gerbiamas ir liks simboliu Kristaus
kančių. Ir taip kiekvieną pavasarį skirps-
to medis naujai atgimsta pražysta gra-
žiausiais rausvais žiedais, primindamas
mums Kristaus meilę, kuri gyva, nesikei-
čianti ir stipresnė už pačią mirtį.

Tad Kristau, kuris prikėlei gyventi
spalvingą gamtą, drugelį ir mažą gėlytę,
Velykų varpų skambėjimu prikalk ir
mūsų žemę bei mūsų tautą, nešančią
sunkų kryžių.

PRISIKĖLIMAS

Stefanija Stasienė, Cleveland, Ohio

*Pro mano langą Prisikėlimas
Pasaulio viltį didingai skelbia
Apsaubė širdį varpų gaudimas,
Visus nykybės aidas mustelbė*

Putinas

Velykų varpai, skelbę pasauliui Prisi-
kėlimą, nevienam kūrėjui, poetui davė
įkvėpimo ir amžinai besikartojančių gy-
venimo temų. Tačiau ne tik poetiškos
sielos žmogui, bet ir kiekvienam iš mū-
sų Velykos savo pavasariška nuotaika
suteikia gyvybės pulso, tyro džiaugsmo,
kuris esmėje tikrai šventiškas, nežemiš-
kų gėrybių sukeltas.

Ir gamta atspalaidavusi nuo žiemos
tamsos, prisikelia naujam gyvenimui, ir
prasiskleidžia šviežių spalvų varsomis.
Šis prisikėlimas simbolizuoja amžiną
veiklumą, amžiną kūrybą bei amžiną
atsinaujinimą. Tai tikras žmogaus ir
gamtos bendravimas amžinoje dieviš-
koje kūryboje.

Gyvenimo pergalė prieš mirtį.

Šios amžinos dieviškos kūrybos cen-
triniu įvykiu tapo Kristaus prisikėlimas.
Tai pergalė gyvenimo prieš mirtį. Neve-
l tai didysis vokiečių poetas Goethe šį ke-
lią į atsinaujinimą taip ryškiai atvaizda-
vo savo viso gyvenimo kūrybos veikale
Fauste. Šią gyvenimo pergalę prieš mir-
tį mes aiškiai matome Fausto tragedi-
joje, kada šis senis, gyvenimo iškamuo-
tas, fiziniai ir kūrybiniai išsisėmęs, kelia

Kauno politechnikos institutą (ankš-
čiau buvusi V. tauto Didžiojo universi-
teto dalį) baigė virš 20.000 lietuvių in-
žinierių.

Šiauliu televizijos priimtuvu gamy-
loje per valanda pagaminama 60 „Lau-
ras-204“ aparatu, per metus 210 000
Tebegaminamas ir senesnis „202“ mo-
delis, o neužilgo išeis tranzistorinis
„Taurus 206“.

Sudaryta prekybinė sutartis tarp Lie-
tuvos ir Lenkijos. Iš Lietuvos bus siun-
čiami trikotažo dirbiniai, madingi siu-
viniai, suvenyrai ir saldumynai, o iš
Lenkijos bus ivežama vilniniai, žakar-
diniai ir medvilniniai audiniai, baldai,
kosmetikos ir odos gaminiai.

Lietuvoje kasmet padaroma daugiau
kaip 10 milijonų dekalitrų alaus. Ute-
noje statoma alaus darykla, kuri šį pa-
jėgumą padvigubins.

Vagos leidykla išleido 267 dainų ir
melodijų rinkinį „Druskininkų dainos“
ir Vlado Drėmos monografiją „Pranciš-
kus Smuglevičius“.

KAD BŪTŲ VELYKOS VISIEMS

Velykų švenčių proga neprirašome tiek kortelių, kiek Kalėdų ir Naujų metų proga, tai vistiek širdyje linkime vieni kitiems malonių Kristaus prisikėlimo švenčių. Kaip praeityje, taip ir dabar Velykų naktį ir rytą bažnyčios visur bus pilnesnės žmonių, negu eilinių sekmadienį. Viskas: ir ta pati bažnyčia ir tie patys žmonės ir ta pati išorės aplinka Velykų dieną atrodo kaip tai kitaip negu kasdien. Anot Tomo Merton, šiandien ir varpai ne tik kviečia į bažnyčią, o tarsi kartoja: Kristus kėlės, Kristus kėlės! Jie kalba žmogaus širdžiai, kaip geras yra Dievas, kad išganymas tapo nesunkiai pasiekiamas, kad Dievo meilė padarė jį lengvu. Visa šio ryto nuotaika kartu su varpais šaukia visus: ir tuos kurie jų paklausys ir kurie nepaklausys. Visi šaukiami vienybės su Dievu, į jo duotą laisvę, į tarpusavę meilę, į kitą gyvenimą, kurio tik silpnas vaizdas yra šis gyvenimas.

Velykų šventės primena, kad Kristus ne tik kėlės, o pirma mirė. Tai primena, kad netrukus, o gal visai nelaukta mirsime ir mes. Mirė Kristus, vėl mirė jo prikeltieji, miršta eiliniai žmonės, miršta šventieji, mokslo genijai, taikūs valdovai ir tironai. Užtat šio gyvenimo žemiškieji reikalai nėra tiek svarbūs, kaip ne vienam atrodo. Būtų neišmintinga dėl jų užmiršti šio gyvenimo tikslą, išmintingą kelią, būsimą gyvenimą.

Kristaus Prisikėlimas buvo visais laikais prieštaravimo objektas. Pačią prisikėlimo dieną ir paskui tas įvykis vieniems atrodė toks neįtikėtinas, fantastiškas, kad įtikėjusieji Kristaus prisikėlimu buvo ir dabar yra persekiojami. Kitiems jis buvo toks tikras, kad Kristaus mokiniai patys matė jo mirtį, patys jį palaidoję, bet po to bendravę su juo prisikėlusiu nesutiko to ne tik paneigti, o plakami, kankinami kalėjimuose, net žudomi nesutiko liautis tai skelbę. Jie tikėjo ir paliko mums tikėti, kad kaip esame tikri Kristaus ir savo mirties, taip būtume tikri ir pomirtinio gyvenimo bei prisikėlimo.

Velykų varpai šaukė iš praeties žmones. Vieni jų klausė, kiti ne. Iš tų, kurie klausė, turime šventuosius, krikščionis filosofus, poetų, muzikų, menininkų. Jų neklausė ir nesekė ne tik seniau, o mūsų laikais net tuos varpus suliedino į granatas ir kulkas. Varpai šaukė mylėti Dievą ir žmogų, o juos sunaikinusieji siekė vieni kitus pavergti ir žudyti. Nemėgstą varpų skelbiamųjų Kristaus prisikėlimą nemėgstą paties Kristaus, jo žodžio, jo sekėjų. O žmogaus išmintį be Dievo šviesos dažnai užtemdo egoizmo aistros, pasiekiančios pasibaisėtino laipsnio. Stabmeldžiai žudė vergus, nepageidaujamus kūdikius ir senelius neva garbei savų stabų. Šiandien antikrikščionys stabais nesiteisina, o atviro savanaudiškumo vedami legalizuoja užaugusių vergiją, nenaudingų vergų žudymą, kūdikių ir senelių žudymą klinikoje. Įstaigose skirtose gelbėti žmonių sveikatą ir gyvybę, kaipur medicina, chemija, technika, naudojama nepageidaujamų žudymui. Nekaltas žmogus turi mirti iš tirono ar mokslo žmogaus rankos tik todėl, kad nepajėgia apsiginti.

Savo mirtimi ir prisikėlimu Kristus parodė tikrąją žmogaus prigimtį, asmens ir gyvenimo prasmę ir kelią. Velykų šventėje tikintieji savaime išgyvena džiaugsmą, kurį stengiasi išreikšti puošniomis pamaldomis, prieteliškais susitikimais ir kitaip. Tai natūralu. Tačiau šios šventės prasmė teparagina kiekvieną susirūpinti tuo, kas vyksta aplink mus. Ne kurio nors vieno luomo ar parinktiems asmenims, o kiekvienam sąmoningam žmogui turi rūpėti, kad klystą žmonės neiškeistų į vergiją mums Dievo duotos laisvės, kad nevirstų griuvésiais tikinčio žmogaus sukurta kultūra, kad vietoje krikščioniškos meilės neįsigalėtų stabmeldiškas egoizmas. Velykų šventės atneša daug džiaugsmo tikinčio žmogaus sielai. Jo neslėpkime tik sau, o padėkime visai žmonijai atsinaujinti Kristaus šviesa ir tiesa, tuo keliu siekti žmogaus verto džiaugsmo.

Visiems linkiu Kristaus palaimos, Velykų džiaugsmo, sekancio iš gyvo tikėjimo, vilties ir meilės. Nuoširdžiai, Jūsų Kristuje.

Vysk. Vincentas Brizgys.

VELYKINIAI PAPROČIAI IR TRADICIJOS

O. Rozniekienė.

Iš visų religinių švenčių gal daugiausia papročių ir tradicijų turi Velykų šventė. Vienur liko daugiau, kitur mažiau jos tiesioginio religinio elemento. Įsigalėjus krikščionybei, senojo tikėjimo įtaka tautosakoje sumažėjo, kitur tos senosios religijos žymės sumišo su krikščionybe. Tačiau nemaža jų, šiek tiek pakitę, išliko iki mūsų laikų. Iš jų mes ir patiriame, kokios mūsų senolių buvo pažiūros į aplinkinį pasaulį ir po-

mirtinį žmogaus gyvenimą. Visa tai atsispindi papročiuose ir tradicijose.

Su Velykų švente yra susiję pusiau religiniai, pusiau liaudiški papročiai. Gavėnia – ilgas ir gana nuobodus laikotarpis. Pusiaugavėnyje kaimo šeiminkės keptavo tam tikras bandeles, kurių kiekviena reikšdavo kokį nors daiktą: plūgą, arklą, botagą ar patį artoją.

Velykiniai papročiai prasideda Verbų dieną. Iš pat ryto tėvas kelia vaikus ir plaka kadugio šakele sakydamas:

„Ne aš plaku, verba plaka – tolei muš, kolei suluš“. Verbų sekmadienį po pamaldų ir kiti, jauni ir seni, to paties susilaukia. O kai kur verbomis smarkiai užkirsdavo per galvą tiems, kurie tą rytą buvo likę namie. Bažnyčios įtakoje verbos primena palmes, kurias klotė minia Kristui po kojomis, įžengiant į Jeruzalę. Pašventintos palmės nuveja piktąsias dvasias.

Nuo senų laikų vanduo ir ugnis buvo visokio apšalymo simbolis, ji turi nepaprastos galios. Didįjį Ketvirtadienį bažnyčioje pašventintu vandeniu būdavo šlakstomi visi namų kampai. Šeimos nariai tuo vandeniu plaunasi, geria ir gydosi nuo ligų. Tą dieną patartina įlipti į upę ar tvenkinį arba ratų provėžioje pasivolioti. O Verbų rytą „niekam nematant, prieš saulės tekėjimą, taip pat labai sveika esą pasimaudyti.

Didįjį Penktadienį atgabenta iš bažnyčios ugnis būdavo apnešama apie trobesius, kad tais metais jie būtų apsugoti nuo gaisro ir griaustinio. Tos ugnelės niekam nereikia skolinti, nes tada ji pasidaro nebešventa. Tą dieną dūškai namų nevalo, nedulkina, kad Kristui akių neprikrestų, taip pat vengia ir bet kokių sunkesnių darbų, nes gali didelės nesėkmės susilaukti. Juk didysis valymas ir švarinimasis atliekamas D. Ketvirtadienį.

Velykų rytą visų pakili nuotaika. Tą rytą ir saulė tekėdama džiaugiasi, kad gimė Kristus. Ji įvairiomis spalvomis mainosi, kyla aukštyn, žemyn, ritinėjasi. Žmonės keldavosi anksti jos pasižiūrėti. Jau Velykų naktį ir ryte vaikai ir suaugę vyrai linksmi vaikšto polkaimą, sveikina šeiminkus, sakydami oracijas ir kartodami giesmę: „Iš džiaugsmo stojos linksmybė“. Jie gaudavo už tai kiaušinių. Vaikštininkai buvo vadinti „lalauninkai“.

VIII a. po Kr. pradėta šventinti bažnyčioje sunėsti velykiniai valgiai. Pirmiausia buvo šventinama avinėlio mėsa, nes tai Kristaus simbolis, turįs ryšio su žydu „passah“. Kiek vėliau jo vietą užėmė kumpis, zuikis, kiaušiniai ir kt. Vai-

kams Velykų zuikutis labiau patiko negu avinėlis, todėl ir dabar jis daugiau visur mėgiamas.

Jau nuo senų laikų Velykų simboliu laikomas kiaušinis. Mat, buvo įsitikinta - kaip iš negyvo išsiritą gyvybę, taip iš negyvo kapo išėjo Kristus. Kiaušinių dažymo paprotys, kilęs Europoje, yra labai senas. Jo pėdsakų aptikta net IV a. po Kr. Vokietijoje, prie Vormso, viename kapinyne buvo rasta mergaitės kape du išmarginti žąsies kiaušiniai Vėliau ir kitur aptikta pėdsakų, liudijančių kiaušinių marginimo paprotį. Lietuvoje margučio vardas pirmą kartą paminėtas XVI a. viename M. Mažvydo rašte, kuriame jis (Mažvydas) 1549 m. vietoj velykinio margučio kažkam dovanojęs naują lietuvišką knygą.

Kaip dabar, taip ir seniau Velykų rytą pusryčiai pradėdami „susidaužymu“ kiaušiniams. Bet senovėje dar būta ir kito papročio, kai visa šeima atsikasdami dalindavosi vienu ir tuo pačiu velykiniu kiaušiniu.

Neužmiršta ir mirusiųjų vėlių. Jos išeinančios iš skaistyklos ir vaikšto po pasaulį. Velykų rytą reikia po stalų nupilti tris šaukštus valgio toms vėlėms, kurių niekas neprisimena. O kapinėse ant vaikų kapų reikia padėti kiaušinių, nes aniems jų neatneša Velykinė (Velykų bobutė) ir nepradžiugina kaip gyvuosius, kurie prie savo lovyčių tą rytą randa margučių ar kitokių dovanėlių.

Antrą Velykų dieną – pramogų dieną. Jaunimas supasi sūpuoklėse, žaidžia margučiais, kaip ir pirmąją dieną.

Atvelykis ir, visa savaitė po Velykų viduramžiais buvo vadinama „Velykų juokai“, nes tą savaitę kunigai savo pamoksluose irgi reikšdavo džiaugsmą, Kristui užgimus, pasakodavo linksmus anekdotus, juokingus nuotykius, įpindami į juos ir religines tiesas. Tačiau XVIII a. šis paprotys buvo uždraustas.

Taip apytikriai atsispindi mūsų liaudies kūryboje, apeiginėse tradicijose Velykos - didžiausia ir seniausia bažnytinė šventė krikščionijoje.

ŠIRDINGAI SVEIKINAME SĄO PAULO LIETUVIUS SU ŠVENTOM VELYKOM!

ŠIA PROGA DAR KARTĄ DĖKOJAME UŽ MALONŲ MŪSŲ PRIĖMIMĄ IR VIEŠNAGĘ V. PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO METU.

VYTAUTAS DORELIS
URUGVAJAUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJOS
PIRMININKAS.
KUN. JONAS GIEDRYS, S.J., LIETUVIŲ KLEBONAS

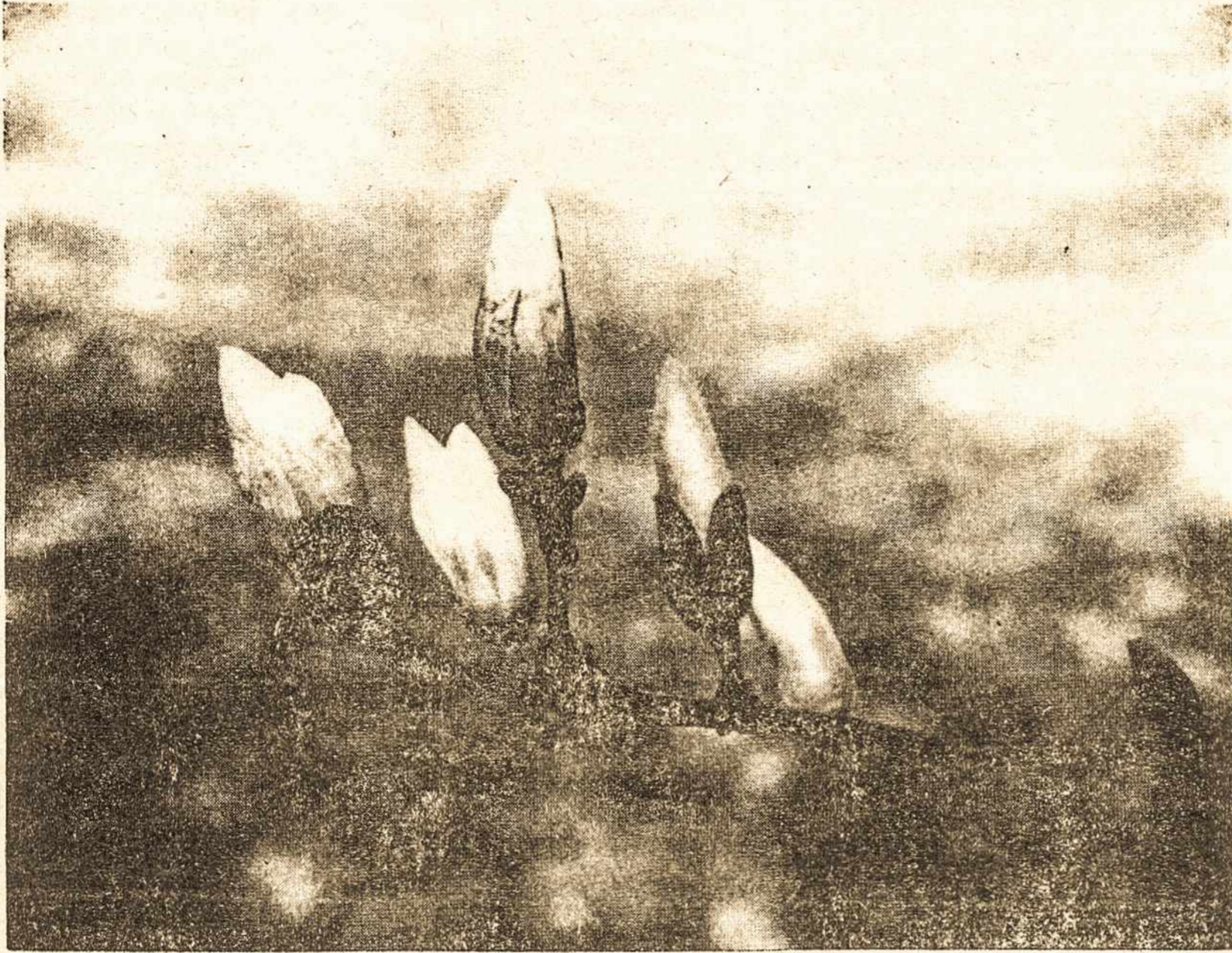
Naujasis Vilnius

AUTOBUSU PO ŠIAURĖS BRAZILIJĄ

A. Saulaitis, SJ

Sutapo, kad vienas pagrindinių Brazilijos dienraščių, „O Estado de São Paulo“, sekmadieniniame turismo priede, kartik baigiant spausdinti kelionių įspūdžius iš Brazilijos šiaurės-rytų (Nordeste), Brazilijos vienintelis lietuvių savaitraštis „Mūsų Lietuva“ tuo pačiu metu susilaukė korespondencijų iš redakcijos bendradarbio.

KIEKVIE-
NAS PA-
VASARIO
ŽIEDAS
BYLOJA
MUMS
APIE
PRISIKĖ-
LIMĄ.

Seniau Fortaleza, Recife ir Salvador apylinkėse keliavę galės palyginti dabartinį vaizdą, o seniau Brazilijos lietuviškoje spaudoje apie kraštą skaitę pamatys, kiek kraštas per tą laiką pasikeitė.

53 VALANDAS AUTOBUSU

Kažin kur Pernambuco valstybės viduryje sustojome pietų. Kieno pinigine nelabai stora, nusiperka alaus ir kramto kieta vietinį sūrį. Luošasis pardavėjas pasidalina liaudiška išmintimi - „Kas tu ri liežuvį, nukeliauja net iki Romos.“

Šiaurės Amerikoje yra tekę autobusu keliauti 26 valandas (1700 km), bet ši kelionė iš São Paulo į Fortaleza užtruko 53 valandas (2996 km).

Kelias BR 116, praeina ir S. Paulį, labai geras - du asfaltuoti takai, be duobių. Tik kadangi šioje srityje nėra lygumų, kelias raitosi vingiais, kyla ir leidžiasi. Kai kurie keleiviai autobuso vairuotojui pradėjo skųstis kad labai greitai ties posūkiomis važiuoja, kad labai trumpai sustoja pusryčiams ar vakarienei.

Vairuotojas, jau 10 metų važiuojas tarp SP ir Fortaleza, atsako, „Tik tokiu būdu galima dar šiame gyvenime į Ceará nuvykti.“ Rankoje, tiek valandų atsirėmusioje į lango pakraštę ties išlindusiu sraigu, pasirodė mėlynė.

KUR TA SAUSRA?

Žinomas vietas pravažiaves - Rio, Te-

resópolis, Juiz de Fora - pradėdi žiūrėti pro langą ir laukti, kol visa gamta bus tik sausi stagarai ir sudžiūvusi žolė. Bet iki pat Cearos pajūrio visa gamta nepaprastai graži, žalia (mat, lietaus laikas).

Jeigu Rio de Janeiro ir pietų Minas Gerais valstybėje kalnai kiek statėsi, tai vėliau jie sušvelnėja, matosi ir uolos ar akmenys. Visur žemė raudona, kai kur ir smėlėta.

Šiaurėje prie kelio atskiros sodybos, tik retai kur kelias pravažiuoja miestelį kas 50-60 km. Beveik visur BR 116 yra iškeltas, o šalia, iš kur buvo surausta žemė, duobės, kuriose susirenka vanduo,

Miesto pietuose yra užtvindoma upė kurioje metų pabaigoje, sausros laiku, išgaruoja iš jūros atėję vandenys, palikdami baltos druskos kalnus. Rytuose pavojinga „Praia do futuro“, kurioj dažnai nuskesta žmonės - bangos didelės, traukia smarkios srovės. Fortalezaoje oras malonus, nors ir daug saulės, nes pučia nuolatos jūros vėjelis.

NETRŪKSTA ISTORIJS

Ten, kur miestas įsikūrė, tebestovi Assunção pilis, iki šių dienų kariuomenės naudojama. Netoli, irgi centre, dar neužbaigta gotinė katedra. Miesto tur-

Pusiaukelyje į kalną, maždaug 2-300 metrų aukštyje, stovi sena jėzuitų mažoji seminarija, kurioje dabar gyvena tik vyresnio amžiaus kunigai ir broliukai.

Dar kiek pakopės pasieki „Caridade“ kalną, iš kurio matai daugybę kalnų ir lygumą. Vienoje vietoje, panašiai kaip Cukraus kalnas, kyšo „Pedra aguda“. Ant vešlių kalnų auga bananai, cajú riešutai. Vietinis berniukas parodė, kaip sodinami kukurūzai - viena eilė kukurūzų, kita eilė ryžių, ir ne lygumoje, kokio vandens drekinamoje, bet aukštai ant kalno. Kavos visai nepastebėjau, kol viena moteris nepaaiškino, kad Cearoje kava auginama tarp kitų medžių, nes saulė labai karšta.

Kalnų kelioko pakraštyje pastebėjau kuklų medinį kryžių, ženklinančio vietą, kurioje žmogus mirė. Man priminė mūsų dainose ir eilėraščiuose minima laisvės kovotojo slapta kapa.

Sutikau įdomų žmogų, vienuolyne gyvenantį. Mėgsta pasakoti visokias pasakas, anekdotus. Vienu tarpu jis išsitarė, girdamas savo žeme, „A terra dá mi-na e vitamina“. Kitą kartą: „Kai buvau mažas, ir dar nežinojau, kad buvau gimęs...“ Jo pamaldumas irgi keistas - ūkelio kiaulidėje ant sienos kaba švč. Širdies paveikslas, atplėštas nuo kalendoriaus.

PRIE PAJŪRIO KOPŲ

Tiek pat kilometrų šiaurėn nuo Fortalezaos yra Trairi miestelis. Jeigu neturėtum pažįstamų, čia ir neatvažiuotum. Plati Trairi upė apsodinta koku palmėmis, o iš beveik trijų pusių miestelį supa milžiniškos gelsvo smėlio kopos, kurių plotis - maždaug 6 km.

Kas nėra matęs kopų Lietuvos pajūryje, gali nors pamatyti ką panašaus čia. Vėjas kopas nešioja, jos užpila laukus ir sodybas, kaip Lietuvoje. Kitur jos apželdinamos, iš pradžių tik ožkoms ganyti tinka. Vaikštinėja ožkiukai, prie kaklų skamba varpeliai. Pačiu smėliu bėga raudoni ir juodi žiogų pulkai. Pakraščiuose auga krūmai, sirpsta uogos.

Praeini lūšneles - daugumas iš palmių lapų ar iš molio padarytas - matai moteris audžiančias „renda“. Apskriton pagavėlėn įbestos adatos, sudarančios patį raštą, o moteris tarp jų pina apie 50 baltų siūlų, pritaistytų prie grybo pavidalo medžio gabaliukų. Už 10 metrų tokio darbo, užtrukusio 2-3 mėnesius, jos gauna 25 kruzeirus.

Seni žvejai, nebegalį jūron plaukti, į senus buteliukus pila įvairių spalvų smėlį, buteliuko pakraščiuose sudarydami vaizdus ir raštus - o naturalaus smėlio yra raudono, žalio, gelsvo, rudo, juodo ir kitų spalvų.

GYVYBĖ VERTA 5 KR.

Žmonių pažiūros skiriasi ir nuo to paties krašto miestelėnų. Čia pusė vaikų miršta badu, nesulaukę keletos metų. Mums tai būtų tragedija, o viena motina praradusi keturis vaikelius, atsako: „Aš džiaugiuosi, kad Dievo akivaizdoje gieda šie keturi angeliukai“ (juos vadina anjinhos). Laidojami beveik linksmai, vaikų lydimi (be suaugusių), visi šventiška apsirengę. Vienoje mažoje vietovėje tik vieną dieną mirė 7 tokie vaikučiai, o kitą nuskendo upelyje 9 vaikai.

Bus dau-

maudosi vaikiai, skalbiami drabužiai, geria galvijai.

Naktį kartais baisu pro langą pažiūrėti: staiga viduryje kelio (o autobusus lekia 110 km. per valandą) ant baltos linijos ramiai guli karvė, arba kaip ponas vaikštinėja asilas, arba praeina arklų banda.

Niekur miškų nesimatė, tik neaukšti krūmokšniai. Labai gražiai atrodo karnaubos palmių sodybos.

BRAZILŲ EGLĖS ŽEMĖJE

Nėra abejonės, kad įspūdingiausia vieta Fortalezaoje yra pajūris, ypatingai garsusis Iracemos pajūris. Ši indėnų prinesė, kaip padavimai sako, kas rytą ateidavo pajūrin pasimaudyti, panašiai, kaip mūsų lietuvių padavimų Eglė ar Jūratė. Stovi gražus akmeninis Iracemos paminklas visai netoli garsiųjų žangadų uosto.

Žvejų gyvenimas ir papročiai yra lyg atskiras pasaulis. Savo plaustuose jie išvyksta net kelioms dienoms į jūrą, kur žemės nesimato. Jų tikėjimas Dievu, paaiškino vienas vietinis, yra tuo stipresnis, kuo silpnesnis jų laivelis.

Kol vienas žvejas meta apskritą tinklą tarp akmenų, žangadų žvejai sugrįžę skirsto žuvis pagal rūšį ir dydį, jas čia pat parduoda susirinkusiai miniai, ir dar neša namo savo šeimai. Dauguma jų neturtinga, gyvena namukuose miesto favelose ar ant didelių smėlio kopų, kurių supa miestą iš šiaurės rytų.

gus panašus į arabų turgų - tiesiog negalima praeiti.

Cearos gyventojai didžiuojasi, kad jie vieni iš pirmųjų Brazilijoje paleido savo vergus, o pernambukiečius vadina „krienais“, kad jie nuo abolicionistų sąjūdžio buvo tiek atsilikę. Valstybiniame istorijos muziejuje galima pamatyti įvairių dokumentų iš tų laikų.

Muziejus kuklus, trūksta parašų, bet yra labai įdomus skyrius įvairių namų apyvokos daiktų iš „sertão“ - balnai, raitai, raitelių rūbai, kaimo įrankiai. Daug ir archeologinių radinių, senoviškų indėnų puodų, kirvukų, bet visi nepažymėti. Kieme stovi žangada, kurios visos dalys tinkamai pažymėtos, ir liekanos lėktuvo, kuriame žuvo iš ten kilęs prezidentas Castelo Branco.

Visi tą įvykį gerai atsimena, nes C. Branco panaikino valstybinę šv. Petro ir Povilo šventę, o neužilgo po to žuvo lėktuvo nelaimėje, nes „debesyse susitiko šv. Petra“

Labai gražus naujas Ceará valstybės valdžios pastatas, apsuptas moderniškų sodeliu ir „grioviais“, it pilis.

CEAROS KALNUOSE

Apie 100 km į pietvakarius pavažiavę pasiekėme Baturitė miestelį įsikūrusį kalnų papėdėje. Kaip visi interioro miesteliai, didžiuojasi gražiai apsodinta aikšte. Čia saleziečiai turi didelę mokyklą, o jėzuitai parapija.

JAUNYSTĖS AIDAS

LENTELIŲ, PAAIŠKINIMAS. Jaunimo rekolekcijose pereita savaitgalį kiekviena dalyvių grupė (tu buvo penkios) buvo paprašyta sudėti iš eilės, pradedant nuo svarbiausios, vairias vertybes Vienos suskirstytos į „priemonės“, kitos į tikslus. Nebuvo galima kitų trašyti.

Kiekvienoje grupėje, aišku, buvo asmeninių pažiūrų, bet čia išreikšta bendra grupės nuomonė. Dalyvių iš viso buvo 19 berniukų ir 9 mergaitės, penkiose grupėse.

Lentelėse palyginama jų nuomone („jaunimas“ ir kitų žmonių pažiūromis. Šie daviniai apie suaugusiųjų nuomonę buvo sociologų surinkti JAV-se prieš keletą metų „Suaugę netikintys“ žmonės, kurie nepriklauso bažnyčiom ir jų nelanko. „Suaugę bendrai“ bendrai religingi ir nereligingi suaugusių mintys

Pamokslų turinys - parinktas iš paduoto sąrašo, palyginta su JAV dvasiškių pažiūromis.

JAUNIMO REKOLEKCIJOS

Laikas, vieta dalyviai Kun Hermano Šulco globoje 28 berniukai ir mergaitės dauguma iš Vila Zelinos, praleido šeštadienį ir sekmadienį Brazilu šeimos sodyboje prie Raposo Tavares kelio 23 km nuo São Paulo

Seimininkai, ponai Kunz, užleido savo erdvios sodybos dalį kaitanti baseina namelius lauko virtuvę, sodą, kad būtų daug žmonių žaisti, maudytis, vaikštinėti, praveisti pokalbius. Oras patalke labai geras, malonus

Kaip ir Ubatubos stovykloje, patys dalyviai būreliais ruošė pokalbius, palaikė švaram. Kadangi visi iš anksto žinojo, kad būreliai reikės laikyti tvarkaraščio, diskusijose ir pokalbiuose dalyviai visi, iš pradžių ne taip drąsiai prisidėdami, o vėliau geriau išreikšdami savo mintis ir klausimus

Užsiėmimai ir programos. Tuoj tik atvykę šeštadienio popietį visi move į baseina atsigavinti. Prieš vakarienę - pirmasis pokalbis o vakare laužas. Kiekviena grupė turėjo pādainuoti bent vieną lietuvišką dainą, parodyti vaidinimą. Vienas gerai pavykęs vaidinimas prašė žinančių pasakyti, ką angliškai reiškia „I don't know“ ir buvo atsakyta „Aš nežinau“, reiškia, niekas nežino. Išrinkta, kas gražiausiai šypsosi ir geriausiai kalba

Vėliau rodytos skaidres, pasiruošta susikaupimui ir išpažinimui. Tada laikytasi rimtos tylos

Sekmadienio rytą buvo laiko pajoti, pasimaudyti, pažaisti žaidimus, sekanti pokalbi. Popiet - maudymasis, sportas, žaidimai, vakarienė ir gražioje pievoje

Rekolekcijų pokalbiai. Kun Šulcas ir talka buvo pakvietęs daugumą, su kuriais užsima vedusiųjų religiniuose būreliuose. Pirmąjį pravedė p. Carrara apie „Tikrą draugystę“. Po neturios pertraukos kun A. Saulaitis pravedė pratimą apie vertybes (žr. lentelės šiame puslapyje), kurio metu paaikėjo, kurie dalykai jaunimui dabar svarbiausi, ir pamatyta, koks būna skirtumas tarp suaugusiųjų ir jaunimo pažiūrų.

Sekmadienį trečią pokalbį pravedė seimininkai, ponai Kunz, apie „Ar nori laimės“. Jėdu papasakojo apie savo gyvenimą ir darbą, apie savo tikėjimą ir religinių išpareigojimų vykdymą. Iškilio gyvos diskusijos apie mišių reikšmę, apie santykį su Dievu, apie pagalbą artimui kaip laimės akimirksni šiame gyvenime.

Paskutiniąsias diskusijas apie „Jaunimo kelius“ pravedė Janina Valavičiene

Mišios ir atsisveikinimas. I pavakare atsirado žmonės, kurie pravedė įvairius pokalbius, jų šeimos, jaunimo tėvelių. Gražioje pievoje susėdė žiūrėjo skaidres apie „Draugystę su Kristumi“ Kun Šulcas paveikslus lydėjo mintimis ir pastabomis.

Mišių metu dalimis Kristaus Kančią skaitė pats jaunimas, kuris ir sukūrė maldas pradžioje ir pabaigoje (būreliais). Daug priėjo šv. Komunijos, atidžiai dalyvavo.

Su seimininkais atsisveikinta jau visus daiktus į automobilius ukrovus padainuotos kelios dainos lietuviškai. Dar buvo ivertintas kiekvienos grupės dalyvavimas rekolekcijų programoje ir darbuose (virtuvėje ir kt.).

KO JAUNIMAS SIEKIA? Šia tema pasisako čia atspausdintose lentelėse. Išvadas gali pasidaryti kiekvienas, bet iš karto galima matyti, kad tarp gyvenimo tikslų aukštai stovi „Draugystė, meilė, vidinė darna“, kurie jaunimui tokio amžiaus kaip dalyviai labai svarbūs. Kadangi jauni, dar šeimos reikalai ne tiek rūpi.

Iš priemonių ar būdų šiems tikslams atsiekti žymu „Atlaidus, atlaidi“, viena pagrindinių krikščionių žvmonių (palyginti su netikinčiais). Daug mažiau vertinami „ambicija“, o jaunieji ypatingai pabrėžia sugebėjimus, savivaldą ir vaizduotę kurių reikalaujama namuose ir mokykloje.

Iš temų, kurių paimtos tikrai socialinės, pirmoje vietoje pažymėjo „Taika pasaulyje“, kol net ir modernūs dvasiškiečiai tam skiria tik trečią vietą. Suaugusiųjų apklausinėjime, aišku, nebuvo klausta apie Lietuvą, bet jaunimas ta tema - ypatingai dabartine Lietuvos padėti, įrašė penktoje vietoje pagal svarbą.

PRIEMONĖS - VERTYBĖS MEIOS

	suaugę bendrai	suaugę netikintys	jaunimas	suaugę katalikai	
Sąžiningas	1	1	2	1	Honesto
Ambicingas	2	5	18ž	2	Ambicioso
Atsakomingas	3	4	3	3	Responsavel
Atlaidus	4	16ž	4	4	Perdoador-a
Drąsus	5	6	12ž	5	Corajoso
Padeda artimui	6	11	6	7	Ajudador-eira
Atviras idėjoms	7	2	9	6	Aberto a ideias
Švarus	8	15ž	17ž	9	Limpo
Sugebas	9	8	5a	8	Capaz
Susivaldo	10	7	1a	12	Controle de si
Meilingas	11	10	8	11	Amoroso amigavel
Linksmas	12	13	10	10	Alegre
Mandagus	13	17ž	11	13	Bem comportado
Savarankiskas	14	3a	15	14	Independente
Intelektualas	15	12a	14	17	Intelectual
Logiskas	16	14	13	15	Lógico
Paklusnus	17	18	16	16	Obediente
Turįs vaizduote	18	9a	7a	18	Imaginativo

TIKSLAI - VERTYBĖS OBJETIVOS

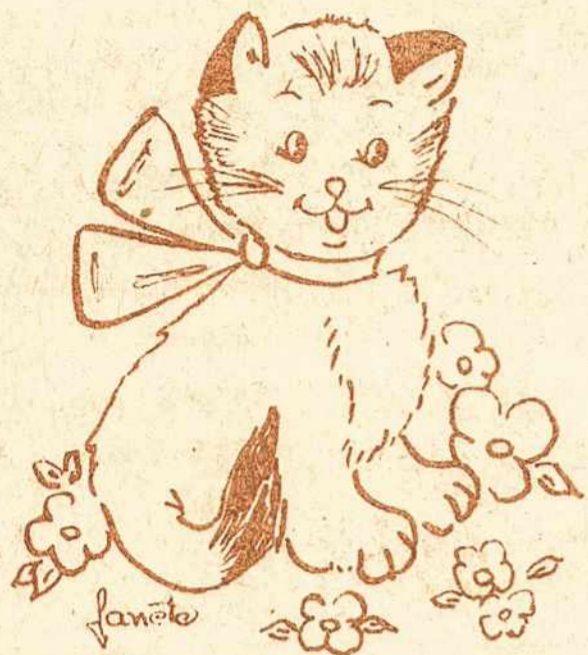
	suaugę bendrai	netikintys suaugę	jaunimas	suaugę katalikai	
Taika pasaulyje	1	5ž	1	1	Paz mundial
Saugumas šeimoje	2	3	5	2	Sussego na familia
Laisvė	3	1	6	3	Liberdade
Laimė	4	7	3	4	Felicidade
Savigarba	5	5	9ž	5	Respeito pessoal
Išmintis	6	6	11ž	8	Sabedoria
Lygybė	7	2a	8	7	Igualdade
Valstybės saugumas	8	13ž	12ž	6	Seguranca nacional
Patogus gyvenimas	9	8	14ž	11	Vida confortavel
Išganymas	10	17ž	2a	12	Salvacao
Tikra draugystė	11	9	7a	9	Amizade autêntica
Vidinė darna	12	10	4a	10	Harmonia interior
Brandi mailė	13	11	10a	13	Amor maduro
Grozio pasaulis	14	14	15	14	Mundo da beleza
Socialinis pripažinimas	15	16	13	15	Importancia social
Malonumas	16	15	16	16	Prazer
Įdomus gyvenimas	17	12a	17	17	Vida gostosa

PAMOKSLŲ BAŽNYCIOJE TURINYS

	dvasiskiai bendrai	„moderniški“ dvasiškiečiai	„senoviški“ dvasiškiečiai	jaunimas	
Neturtas pasaulyje	1	2	2	3	Pobreza no mundo
Neturtas krāste	2	1	6	6	Pobreza no pais
Jaunimo ir kt. nusikaltimai	3	4	1	2	Crime/juventude
Lytinis elgesys	4	8	3	7	Comportamento sexual
Taika pasaulyje	5	3	7	1a	Paz mundial
Narkotikai	6	5	5	4	Toxicos
Alkoholizmas	7	6	4	8	Alcoolismo
Mirties bausmė	8	7	9	9	Pena de morte
Valdininkų elgesys	9	9	8	10	Comportamento de funcionários públicos
Lietuva	(nebuvo atsiklausta---)			5	Lituania

Ženkla: raidė „ž“ šalia kurios nors vertybės pažymi vertybę, kurią ta grupė ivertino mažiau, negu kitos; raidė „a“ pažymi vertybę, kuri daugiau ivertinta, negu kitų grupių.

MŪSŲ LIETUVA 11 mėnesiams

Jonas Minelga

KATINĖLIS

Pasakyki, Guoda,
Kas sukulė puodą?
Kai sužvango,
Mes už lango
Sveikinom varnėną.

Katinėlis mūsų,
Nesiskutęs ūsų,
Visą dieną
Lakė piensą
Ir sukulė puodą.

Nu-nu-nu tam Rainiui,
Kamarėlės dainiui!
Matom patys, —
Besarmatis
Valgo nesiprausęs.

Ką tėveliai man pasakojo apie Lietuvą rašo antro skyriaus mokiniai

Lietuva yra mano tėvynė: Mama ir tėtė gimė Lietuvoje. Lietuvą užėmė pikti žmonės. Lietuvoje yra daug upių, ežerų ir miškų. Lietuvos upėse ir ežeruose gyvena žuvys, o miškuose žvėrys. Lietuvos žmonės negali atvykti į Ameriką giminių aplankyti. Lietuva nėra turtingas kraštas. Ten nėra geležies ir aukso.

Dalia Nemickaitė

Tėveliai man pasakojo, kad Lietuva turi daug mažų miestelių ir didelių miškų. Mano tėveliai mėgdavo grybauti ir uogauti. Tėvelis gyveno Palangoje ir eidavo rinkti gintarų. O mamytė gyveno Panevėžyje ir, turėjo sidabrinį lapių ūkį. Vasarą mamytės šeima važiuodavo į namą miške. Aš norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą, bet dabar ten yra rusai.

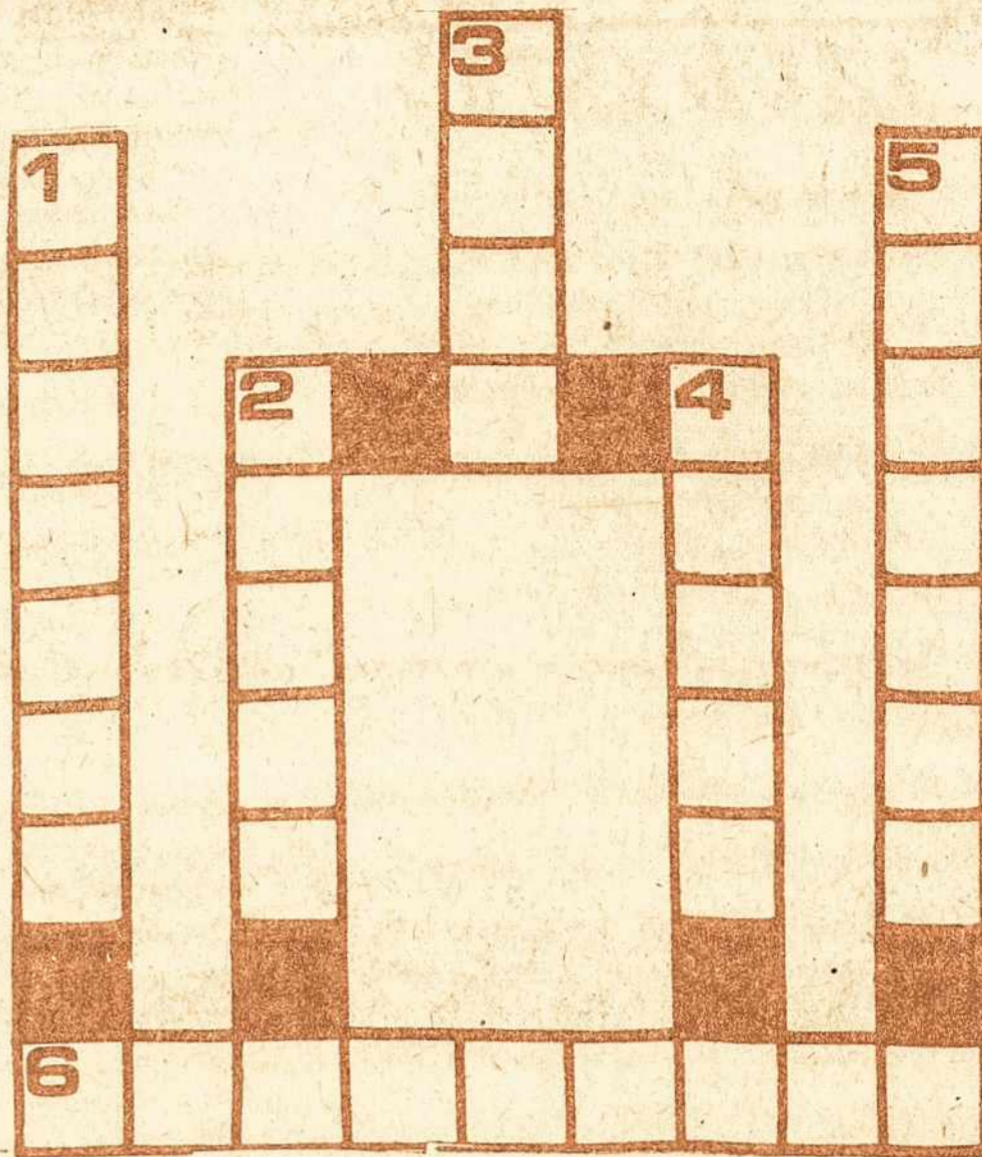
RAMOVĖS VELYKINĖ VEIKLA

Didysis ketvirtadienis, IV 19

14:00 Sportas klube-visos grupės
17:00 Filmas - Mūsų Draugo dosnumas
19:30 Paskutinės vakarienės Mišios
20:30 Šokių repeticija, „Žilvitis“

Didysis Penktadienis, IV 20

9:00 Margučiu dažymas-pintura de ovos
17:00 Filmas „Kristaus mirtis“
20:00 Lietuvių pamoka, įvertinimas
21:00 Berniuku išpažintys - confissões dos meninos

Didysis Šeštadienis, IV 21

10:00-16:00 „Linksmų Velykų“ lankymas Ramovės nariu šeimose
17:00 Mergaičių išpažintys - confissões das meninas
18:00 Berniukų išpažintys-dos meninos
18:30 Filmas „Velykų pergalė“
19:00 Velykų iškilmingos apeigos

Velykos, IV 22

15:00 Ateitininkai aplanko dr. E. Draugelį.

Ekskursija į kalnus, IV 29- VI (nuo 18 metų amžiaus, įsirašyti iki IV 22 dienos) Excursão escoteira.

Ensaio de danças começa novamente

28.4, 16 hs, os pequenos, „Eglutė“
28.4, 9:30, os médios, „Rūtelė“
29.4 10:30, os grandes, „Žilvitis“

CEDIMINO STULPŲ GALVOSŪKIS

1. Kas buvo pirmas ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos prezidentas?
2. Kaip vadinasi Lietuvos valstybės herbas?
3. Kokia yra mėgiamiausia lietuvių gėlė?
4. Koks buvo trečiojo Lietuvos prezidento vardas?
5. Kas parašė Lietuvos himną?
6. Kas buvo Lietuvos karalius?

Atsakymai: 1. (Antanas) Smetona, 2. Vytis, 3. Rūta, 4. Kazys (Grimus), 5. (Vincas) Kudirkas, 6 - Mindaugas.

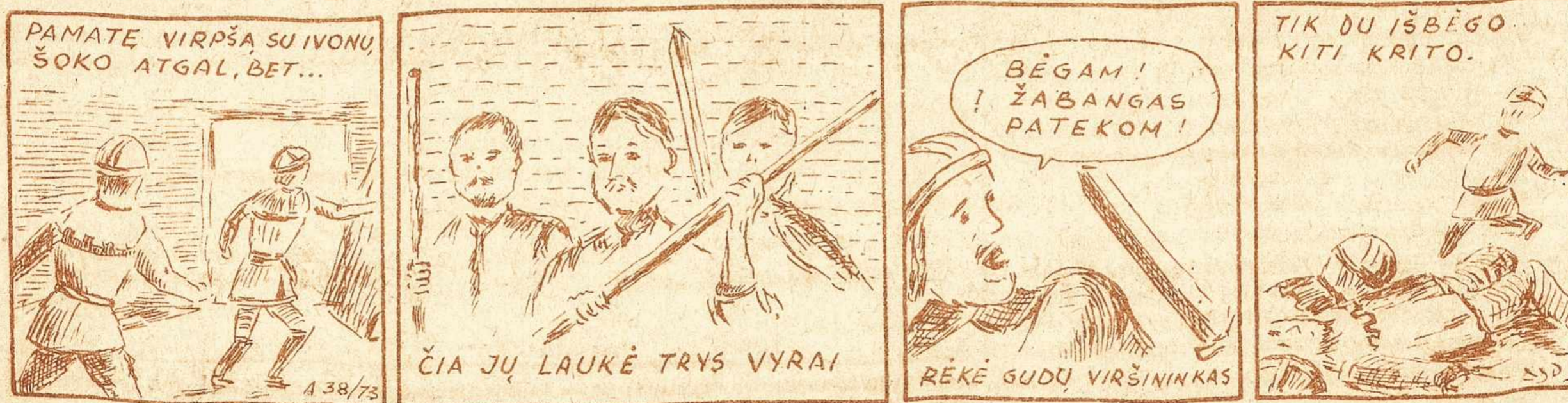
D. BASTYS

IRUTĖ IR KESTUTIS

VINCAS PIETARIS

ALGIMANTAS

LITERATŪRA - DAILĖ - MOKSLAS

MOKSLO IR KŪRYBOS II SIMPOZIUMAS bus Čikagoje š.m. lapkričio 22-25 d.d. Jo rengėjai — Lituanistikos Institutas, PLIAS-ALIAS ir Lietuvių Gydytojų Sąjunga. Simpoziumą globoja JAV LB krašto valdyba. Organizaciniais reikalais rūpinasi inž. J. Jurkūne vadovaujama komisija, šiuo metu jau jieškanti tinkamų patalpų. Simpoziumas turės tris pagrindinius skyrius: 1. humanitarinių-socialinių mokslų, 2. gamtos ir tikslųjų mokslų, 3. taikomųjų mokslų. Lituanistikos instituto pastangomis humanitarinių-socialinių mokslų skyrius jau yra padalintas į aštuonias sekcijas: 1. istorijos, 2. menotyros, 3. kraštotyros, 4. kalbotyros, 5. literatūros, 6. psichologijos, 7. visuomeninių mokslų, 8. filosofijos. Programos vadovas — dr. R. Šilbajoris, koordinatorius — dr. T. Remeikis. Gamtos ir tikslųjų mokslų skyriaus programos sudarymu rūpinasi PLIAS-ALIAS vadovybė su pirm dr. A. P. Mažeika, taikomųjų mokslų — Lietuvių Gydytojų Sąjunga su pirm dr. D. Giedraičiu. Visais simpoziumo klausimais prašoma kreiptis į Lituanistikos Instituto, PLIAS-ALIAS, Lietuvių Gydytojų Sąjungos vadovybes ar JAV LB krašto valdybos atstovą Al. Vaškeli, 301 Pinecrest Rd., Pa. 19064, USA.

LIETUVIŲ SAVAITE Daytono universitete, Ohio valstijoje, surengė nedidelę šios vietovės lietuvių koloniją. Ja daugiausia rūpinosi Lietuvos vyčiai, antros, trečios ir net ketvirtos kartos, kuriems nėra tekę matyti Lietuvos. Jim O'Neil praves-tame simpoziume "Lietuva vakar ir

šiandien" pranešimą apie lietuvių literatūrą skaitė prof. dr. R. Šilbajoris, apie Lietuvos istoriją — H. Žibas, apie religijos būklę sovietų okupuotoj Lietuvoj — prof. dr. Biellauskas. Tūkstančio žiūrovų susilaukė tautodailės paroda ir lietuviški patiekalai. Koncertinę programą atliko mergaičių "Aušros" kvartetas iš Windsoro, Ontario. Savaitės renginiai užbaigti įspūdingu Vasario 16 minėjimu. Apie lietuviybės reikšmę Amerikoje kalbėjo J. O'Neil. Programoje dalyvavo Windsoro, Ont., "Aušros" kvartetas ir Daytono Lietuvos vyčių atžalynas. Daugiausia darbo turėjo iš Lietuvos vyčių sudarytas ir Frank Ambrose vadovaujamas parapijos kultūrinis komitetas, Daytono universiteto informacijos skyriaus vadovė Judith Petrokas bei kitos vyti-tės.

DR. VINCAS VYČINAS parašė dvi naujas knygas anglų kalba: "Search for Gods" ir "Our Cultural Agony". Jas leidžia olandų leidykla Martinus Nijhoff (POB 269, The Hague, Holland). Anksčiau ta pati leidykla atspausdino šiuos dr. V. Vyčino veikalus: "Earth and Gods" ir "Greatness and Philosophy". Pirmajame šių veikalų autorius gvildena M. Heideggerio filosofiją, antrajame — apšvietimo filosofiją. Trečiojoje savo knygoje autorius tęsia M. Heideggerio minties gvildinimą ir visą dėmesį skiria transantropocentrinei tikrovei, kuri mitologinėje galvosenoje laikoma gamta. Išorinės tikrovės jėgos esančios dievai, kurių veiklai yra eksponuoti žmogus. Knygoje "Our Cultural Agony" dr. V.

Šis bei tas

● Labai malonu pasiskaityti mūsų vaikų — moksleivių skyrelius bendroje spaudoje, nes tai konkretus vaizdas, ką jaunoji karta išmoksta lituan. mokyklose, kiek pajėgia lietuviškai reikšti mintį, kokios jos žinios apie savo tautą, kuo domisi, kokį žodyną vartoja ir t.t. Be abejo, daugelis visai nelanko savos mokyklos, o kiti ir joje sėdėdami gal nedaug išmoksta, ir spaudos puslapius užpildo tik rinktiniai uolesniųjų darbai. Bet vis viena susidaro iš jų bent apytikris, bent paviršutiniškas paveikslas.

Kiek atrodo, apie Lietuvą — geografija ir istorija — jiems mokytojai žinių pateikia nemaža, net su gana šilta meile, jautriu tėvynės ilgesiu. Ir labai teigiama priemonė: rašiniuose dažnai vartoti konkrečių dalykų, kaip Lietuvos miestų, upių, kalnų, ežerų vardai — tai daro tėvynę ryškesnę ir artimesnę, tikriau pažįstamą. Sakiniai trumpi ir nepainūs, aiškūs, turinys vaikišku gyvumu reiškiamas. Žodynas pagal vaiko protą — pakankamas. Matyt, mūsų mokytojai dirba nuosekliu pedagogišku. Jet retkarčiais kur kyšo svetimžodžiai — tai tie patys, kurie iš suaugusiųjų vartosenos perimami, namuose ir spaudoje nuolatos gyvi — čia mūsų visų kaltė.

● Tačiau yra viena sritis, kur dar esame ypatingai neatsilietuvinę nuo caro laikų. O tai tokia svarbiai kasdieninė, visiem neišvengiamai aktuali sritis — virtuvė, stalas ir valgiai! Ir šios srities nešvarumai kaip tik išlenda aikštėn tuose vaikų rašinėliuose, atidengdami vyresniųjų nuodėmes. Tiesą sakant, čia labiausiai gėdą turi pajusti moterys, nes jų valdžioje yra virtuvės apyvoka ir valgių paruoša. O jos tuo tarpu per daug užimtos savo skudurėlių kultūra ir madų parodom, nors pirmesnė pareiga būtų namie apsisvarinti, virtuvės ir stalo žodyną nuo įsisenėjusių šiukšlelių apvalyti. Negražu, kai vaikai tas namų šeimininkų ydas štai ima ir išneša viešumon! Vos viename tokiame moksleivių puslapyje (apie Kalėdų vaišes) radome tikrai pergausiai tų svetimybių, kurios užteršė švenčių stalą, sykiu ir jaun. kartos žodyną: sosas, koldūnai, koldūneliai, naliensnikai, cepelinai, tušinti, kremas . . . Gal būt, mokytojai padėtų šią namų šeimininkų nuodėmę išveisti?

● Dar viena smulkutė sritis, kur vaikai pasirodo ne-lietuviška galvosena, tai — naminių gyvių "lepūnų" (pets) vardai. Būna net keista, kad visam rašinėly blizga gryna kalba, sklandūs sakiniai, vien mielo lepūno gyvio vardas skirtingai rėžiasi: žužu, Ridži, Dogy, Džekis, Rossi . . . Gali atrodyti menkniekis, betgi šiokiu atveju svetimybės atsiradimas yra itin blogos reikšmės, nes tai, tur būt, vienintelė proga, kur vaikas jau pats savo išmone pasirenka žodį — savo mylimam gyviui vardą. Taip čia išryškėja savaime, kurios kalbos žodynas jam mielesnis ir artimiau skamba, savas ar svetimas. „Dirva“

Is gvildena vidinę žmogaus tikrojo pilnapasmį gyvenimą, pasiekiama gamtoje. Paskutiniuose veikaluose apstu lietuvių mitologijos elementų. Autorius gimė 1918 m. Pittsburge, JAV. 1926 m. grįžo su tėvais į Lietuvą, ten studijavo ir 1944 m. turėjo iš jos pasitraukti. 1945-1949 m. studijavo Freiburgo i. Br. universitete. Grįžęs į JAV, 1954-1958 m. tęsė studijas Duquesne un-te ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Kurį laiką dėstė filosofiją Prince

George College, B.C. Dabar gyvena mažoje Kanados vietovėje gamtos artumoje Courtenay, B.C., ir rašo veikalus.

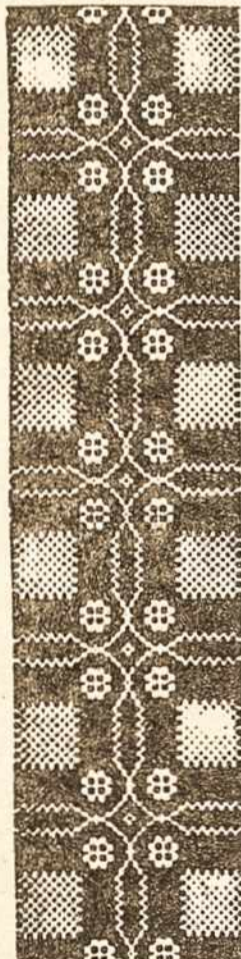
M. K. ČIURLIONIO šimtosiomis gimimo metinėmis rūpinasi ir renginius organizuoja nariais gausi komisija, vadovaujama L. Šepečio. Paskutiniame savo posėdyje ji atskleidė dalį planų. Nors iki jubilėlinių 1975

Tęsinys 8 psl.

A. TAMOŠAITIS

Žemiški angelai (litografija)

iš 7 psl.

m. dar yra daug laiko, minėjimas bus pradėtas jau šiemet, birželio mėnesį, M. K. Čiurlionio pianistų konkursu, kuriame dalyvaus daugiau kaip 50 muzikų iš penkių respublikų. Rudenį Vilniaus filharmonija surengs ciklą paskaitų ir koncertų. M. K. Čiurlionio kūrybai ir gyvenimui skirta mokslinė konferencija Vilniuje bus 1974 m. pradžioje, dalyvaujant ir svečiams iš užsienio. Lietuvos kino studija jau kuria dokumentinį filmą ir laukia šiuo metu rašomo scenarijaus meniniam filmui. Vilniaus operos ir baletų teatro planuoja pastatyti baletą, panaudodamas M. K. Čiurlionio muziką. Šimtosioms gimimo metinėms taipgi bus sukurtas ir pagamintas specialus medalis, išleista didelė monografija, M. K. Čiurlionio dailės kūrinių reprodukcijų aplankas, surengta paroda. J. Čiurlionytės atsiminimus apie brolių norima išversti į rusų kalbą ir išleisti 1974 m. Jubilėjiniais metais R. Vokietijoje bus išleista M. K. Čiurlionio monografija - albumas su jo kūrinių reprodukcijomis.

„Tėviškės Žiburiai“

VERBŲ SEKMADIENIS

Man sakė:

Bus pavasaris ir iš naujos,
Atbudusios šalies, nuo kvepiančios pašlaitės.
Ant nusižeminusios asilaitės
Pavargęs Viešpats mums atjos
Ilgam kely dulkėtas ir sukaitęs.

Pripyliau

Stiklą dvelkenčios vėsa beržų sulos
Ir lino patalą liepiau taisyti.
Kai tik šunelis kaime kur sulos,
Kai gatvėje vaikų tik šūksniai suskardens,
Išnešiu dubinį aš šalto Jam vandens
Įkaitusioms Jo kojoms pamirkyti.

Praėjo

Ilga, kaitri pavasario diena.
Jau skleidžiasi naktis ūkana drėgna.
O temstančių klevų palinkusia alėja
Iš laukto tolio niekas, niekas neartėja.

ANTANAS JASMANČAS

ŽIAURIAI APIPLĖŠĖ VYRUS

Išgirdai šią dainą, tai taip ir žinok, kad Vincas tikrai ten yra, nes tai buvo jo mėgiamiausia daina. Tačiau nepakako mums laimės savajam krašte. Neprašyti ir nelaukiami atėjo į mūsų kraštą svetimieji, sugriovė mūsų tautos laimingą gyvenimą ir jos vaikus išblaškė šaltojo Sibiro pusnyuose. Daugelį pasilikusių išžudė tėvynės šiluose, tamsiuose eglynuose ir nuskandino liulančiuose lieknyuose.

Su tūkstančiais ramių Lietuvos artojų išplėšė raudonieji ir Vinčą iš Tėvynės. Namuose liko senutė motina, laužydama iš skausmo savo rankas, netekusi my

kuri Sibire žydėte žydi. Išliko silpnesnieji ir invalidai nes jie neteko sunkiems ir pavojingiems miškų kirtimo ir kasyklų darbams. Šie tremtiniai buvo palikti stovyklose prie vidaus ūkio darbų. Specialistai dirbo siuvyklose, kirpyklose, stalių dirbtuvėse ir ligoninėse, tik, jie, žinoma, buvo ne lietuviai. Šias vietas užpildė vienos labai veržlios tautybės „specialistai“. Laimingesni buvo tie, kurie pateko į sandėlius ir virtuves. Viduje buvo lengvesni darbai, ir dažniau ten pasitekdavo nutverti sušalusią bulvę ar sužiedėjusią duonos plutele. Ten ir didieji Sibiro šalčiai buvo kiek mažiau pavojingesni.

Tremtiniais profesionalams neleido dirbti savo profesijose. Buvusio Lietuvos švietimo ministro inž.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

limo sūnaus ir senatvėje užuovėjos; liko gūdziai žvengdamas žirgas, netekęs savo šeimininko. Braukė ašaras šio smūgio pri trenkta ir jo sesuo Ema. Rūsčiai suraukęs kaktą, veltui ieškojo atsakymo ir Vinco brolis Juozas, žymus aktorius ir Kauno radifono režisierius. Kaip aktorius, jis gerai pažino žmones ir jų gyvenimą, bet vargu ar surado atsakymą, už ką brolis ištremtas Sibiro katorgon, už ką tūkstančiai ramių ir nekaltų Lietuvos gyventojų kankinasi užkalti gyvulinuose vagonuose. Išėjo Vincas apiplėštas ir varsiškai apsirengęs į Krasnojarsko srities mirties lagerius. Su juo kartu nuėjo ir daugybė mano pažįstamų ir draugų zarasiškių.

Paskui zarasiškius tūkstančiai pasmerktų vyrų nuėjo Krasnojarsko pragaro link iš dainomis skambančios žemaičių žemės, iš tyliųjų Suvalkijos lygumų, iš Dzukijos paslaptinai pšiančių pušynų, iš mėlynaveidžių ežerų šalies Aukštaitijos ir iš visų mūsų mielosios tėviškės kampų ir užkampėlių.

Išėjo... ir dauguma iš jų paguldė ten savo galvas. Jų kaulai užtinkami taigose, kasyklų rajonuose ir Sibiro upių pakrantėse. Labai sunkūs ir pavojingi buvo upių valymo darbai. O tiems darbams sovietinė technika ir mechanizacija buvo: kirvis, kastuvas, virvė, piūkklas ir labai retais atvejais – iš rastelių surištas plaustas, kartais laivelis, bet tik jau ne motorinis.

Pirmiausia Sibire krito stipriausi ir sveikiausi vyrai nes badmirškas maisto davynys neatstatė sunkuose darbuose išseiktų fizinių jėgų. Neišpildė išdirbio normų gaudavo sumažintą maisto davinį – ir tai jau buvo kelias į mirtį. Daugelį tremtinių pakirto džiova,

K. Šakenio žmona gydytoja keleris metus dirbo miškuose. Tik vėliau, persikėlusį į rajono centrą, ligoninėje gavo valytojos darbą. Taip lietuviai gydytojais nešė sunkų vergijos jungą kartu su savo broliais, kurie sirgo ir mirė be jokios mediciniškos pagalbos. Tik dėl juoko sovietinėje konstitucijoje parašyta, kad visi dirba pagal savo profesijas ir sugebėjimus.

Išliko gyvi ir tie tremtiniai, kurie pateko į mažesnes medžiokles ir upių žvejybos arteles. Mažai gyvu išliko Arktikos žvejybos junginiuose. Čia juos užmigdė šurpi poliarinė naktis, o jų kaulus priglaudė tundrų samanų patalai...

KELIONĖ SIBIRO UPĖMIS
BARŽOS

Kraustomės į baržas nuolat sargybinių raginami: „Skarei, skarei.“ Nusibodo jiems mus prižiūrėti ir saugoti. O gal bijojo, kad kas nors nepabėgtų. Aiškinkis tada dėl kokio nuskurdusio ir suvargusio liaudies prie šio dingimo.

Nemielos mums pasirodė tos baržos: didelės, drėgnos ir visur druskos pribarstyta. Matyt, kad jomis vežiojama druska.

Čia pat buvo atėjęs ašelonas ir su estų tremtiniais. I baržas dabar kraustėmės visi. Estai pasirodė labai nedraugiški ir jautėsi už mus pranašesniais, nes daugelis mokėjo rusiškai kalbėti. Jie stengėsi baržose užimti geresnes ir patogesnes vietas. Jei lietuvių greta jų apsistodavo, jie bardavosi ir varydavo juos tolyn.

DAGYS „Teskamba aidas“ - medžio drožinys

Vartojo net ir fizinę jėgą stumdydavosi ir spardydavo mūsų maišus. Jie pasirinkdavo patogesnes vietas ir jas laikydavo saviesiems, kurie dar neatsikrautė iš vagonų. Vėliau vargo dalia visus sulygino

Pagaliau susiradome vietelę baržoje ir mes. Pasidėjome atsineštąjį savo turtą ir galvojome, kad naujoje vietoje bus geriau, nes čia palyginti su vagonais platu ir erdvu. Mūsų vagono gyventojai stengėsi apsisėsti krūvelėje, nes per visą kelionės laiką susigyveno

o kartu mums atrodė jaukiau ir drąsiau.

Sėdime ant savo maišų ir dairomės naujoje aplinkoje. Dabar svarstome, kiek laiko mes gyvenime šiose baržose ir kaip ilgai plauksime Sibiro upių keliais. Jau pagailo mums ir vienintelio sibirinio gelžinkelio. Nugrūs į tolimus Sibiro užkampius, ir mes negalėsime sugrįžti į namus. O mus dar vis toliau grūdina nuo tų namų. Jau pėsčiomis sunku būtų pareiti. Bet kad tik paleistų – vistiek eitume, nors ir ropontektų ropoti.

Baržoje praplatėjo mūsų pasaulis. Galima vaikščioti po visą laivą ir miklinti sustingusius sąnarius. Ant denio galima pakvėpuoti grynu oru, jausti šviesos vėjelio glostymą ir saulutės auksinių spindulių gyvenančią šilumą. Taip malonu visa tai po pragarišką kelionę užkaltuose vagonuose. Kyla noras užsimeklus išsėtis ir viską pamiršti.

Tuojuo visi šoko vaikščioti ir miklinti savo nusedusias ir jėgų netekusias kojas. Čia buvo platu ir daug vietos. Slampinėdami pakampėmis, visi ieškojo gilynų, draugų ir pažįstamų, norėdami pasikalbėti, galką nors nauja išgirs, gal jie daugiau žino, gal paguonuramins. Savo vargus tai tikrai papasakos. Jei gerai pažįstami, tai skūsis savo likimu dar daugiau už tav. Tada savoji nedalia ir vargas atrodys mažesni, nes rėkės artimą raminti.

Baržoje sutikau daug pažįstamų zarasiškių moterų: Nagliene, Haleckiene, Juodiniene, Sarapinien, Belžakienė, Ubeikiene, Lukoševičienė, Juodvalkien, Kvedariene ir kitas.

Visas jėgas Lietuvos laisvei!

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Rublis ir kitos valiutos

N. Chruščiovas, 1960 m. praveddamas pinigine reformą ir keisdamas pinigus santykiu 1:10, faktinai nuvertino rublį 10 kartų. Tačiau negana to — per paskutiniuosius 12 metų rublio vertė krito maždaug 10 kartų. Prekių kainos auga pasakišku tempu, o nenorint to oficialiai parodyti, jieškoma būdų apgauti visuomenę. Vienas iš būdų yra GOSTO (valstybinis standartas) pakeitimas. Pvz. pakeičiamas prekės pavadinimas ir jau pakeliama kaina, nors iš esmės kokybė lieka ta pati arba net pabloginta. Iš viso tarybinėje gamyboje vyrauja kiekybės, o ne kokybės principas. Galų gale ir pati valstybė nevertina savo pinigines valiutas — rublių. Pvz. už dolerius ar kitą Vakarų valiutą galima gauti visokių geriausių prekių. Joms yra specialios parduotuvės, į kurias savo piliečių net neleidžia. Nevertinama ir kitų komunistinių šalių valiuta. Pvz. Rytų Vokietijos pilietis už savo markes nieko gero neįsigys, kai tuo tarpu turistui iš Vakarų Vokietijos visos durys atviro.

Esama visuomeninė - ekonominė būklė sudaro sąlygas nusikaltimams, girtuokliavimui, narkomanijai ypač kalinių tarpe.

Biurokratijos tinklas

Okupantai Lietuvoje sukūrė naują valdžios ir valdymo aparatą, administracinius organus ir didžiulį partinių organų tinklą. Tarybiniai santvarkai būdingas be saiko išplėstas biurokratinis aparatas. Kiekviena mažiausia apylinkė turi savo apmokamus darbuotojus, o eiliniame rajone yra labai didelis tarnautojų skaičius. Pvz. rajono partijos komitetas ir rajono vykdomasis komitetas su didžiausia daugybe skyrių, valdybų ir pan. iš esmės dvigubina vienas kito darbą. Be to, toks rajoninis miestelis turi ir savo valdžią. Tokiu būdu susidarė privileijuota klasė, turinti savo žinioje viską — individualias mašinas

ZIGMAS BUTKUS

su šoferiais, geriausius butus, savo parduotuves, tik sau telefonus, ligonines, vilas ir kita. Dėl to jie visiškai nenori turėti ką nors bendro su liaudimi. Su pagrindu kalbama, kad dabar Lietuvoje daug daugiau ponų, negu jų buvo iki tarybų valdžios. Jeigu eilinis pilietis nori patekti pas tokius milicijos saugomus viršininkus su skundu, pareiškimu ar kitais reikalais, sunkiai begali prieiti. Susidaręs biurokratinis aparatas visiškai nepajudinamas ir klausio tik viršininkų nurodymų.

Rusų antplūdis

Vienas tragiškiausių mūsų tautos istorijos puslapių — okupantų vykdomas sistemingas ir laipsniškas rusinimas. Komunistiniai Maskvos vadovai vykdo tą pačią politiką, kokią, kaip minėjau, vykdė carinė Rusija dar prieš šimtą metų. Iškelė šūkius — laisvė, lygybė, brolybė, okupantai skelbia viena, o daro kita. Jie stengiasi apgauti pasaulio viešąją nuomonę, sudaryti vaizdą, kad tautos jų valdžioje gali visapusiškai ir savarankiškai vystytis. Tačiau jau pirmaisiais pokario metais prasidėjo rusų ir baltarusių antplūdis į Lietuvą. Per palyginti trumpą laiką daugybė Molodečno ir kitų artimesniųjų Baltarusijos sričių gyventojų persikraustė į Lietuvą, daugiausia į Vilnių ir jo rajoną. Neturėdama išeities, Lietuvos vyriausybė sudarė delegaciją su M. Šumausku priešakyje ir nuvyko į Maskvą pas Staliną. Pastarasis nieko konkrečiau nepažadėjo, tik pasakė — tvarkytės patys, juk Vilnius jūsų sostinė. Nors masinis rusų persikraustymas ir buvo apstabdytas, tačiau jie ir iki šių dienų atlanda būdų apsigyventi, kaip jie vadina, „užsienyje“. Iš tikrųjų charakteringa, kad lietuviai labai mėgsta ir išnaudoja kaip galėdami turistinius kelialapius į Vakarų Europą ir kitas užsienio šalis, o Baltarusija ypač dažnai perleidžia Lietuvai jiems skirtus limitus. Aš pats

girdėjau, kaip augšti rusų pareigūnai teigė: „Ko jūs važiuojat į užsienį, jei pas jus pačius užsienis?“ Rusai visom progom, jei ne apsigyventi, tai bent atostogauti iš visų Rusijos kampelių traukia į Pabaltijį, ypač Lietuvą. Palangos kurortas, galintis per vasarą priimti apie 300.000 poilsiautojų, Birštonas, Druskininkai, Lazdijų rajonas ir kt. būna perpildyti, kaip mes vadiname, „vyresniaisiais broliais“.

Net ir smulkesnės vasarvietės, kaip Kauno Lampėdžių poilsio namai, padaryti visasajunginiais, ir kelialapius į juos skirsto pati Maskva. Lietuviai į juos patenka tik retais atvejais. Tarybinis „Aeroflotas“ net atidarė oro liniją Maskva-Palanga, kur poilsiauti atvyksta augšti pareigūnai — Kosyginas, Vengrijos Kadaras ir kt. Tai padaro dar didesnę reklamą.

„Mūsų Palanga“

Rusams, baltarusiams Lietuvoje sudaromos geriausios sąlygos. Jie pirmoje eilėje gauna butus, gerus darbus. Jiems steigiamos rusiškos mokyklos, vaikų įstaigos ir vis dažniau girdėti kalbant rusiškai ten, kur anksčiau to nebūdavo. Beveik visos įstaigos, įmonės ir organizacijos sudarinėja darbo planus, praveda gamybinius ar kt. susirinkimus rusų kalba. Rusų kalbos privalomai moko mokyklose, pradedant ketvirtąja klase. Rusai visuomet jaučiasi išdidžiai, iššaukiančiai. Jie pabrėžia, kad viskas jiems priklauso. Pvz. sako „mūsų Palanga“ ir pan. Tuo sukelia lietuvių reakciją ir dar didesnę neapykantą.

* * *

Nežiūrint engimo bei spaudos ir rusų vykdomos nautinimo politikos, lietuvių tauta, jos augšta kultūra tebėra gyva. Ji gyvuoja ir gyvuos! Minėdami šią visiems brangią datą ir mintyse praeidami tuos 55 metus, nueitus mūsų tėvynės nuo jos paskelbimo, turime dar glaudžiau susiburti ir atiduoti visas jėgas jos laisvės bei nepriklausomybės atstatymui.

Čikaga, 1973. II. 15

Praėjusių mokslo metų viduryje Rrt igaliojotinis norėjo keletą klierikų išvyti iš Seminarijos. Motyvai neaiškūs. Dauguma spėja, kad tai buvo eilinis šantažavimas, kad palaikyti klierikų tarpe pastovią baimės atmosferą (ELTA)

Kun. A. Šeškevičius po pusės metų varginimo, neleidžiant eiti kunigiškų pareigų, buvo įdarbintas vikaro pareigose Šilalėje. Tačiau registracijos pažymėjimas buvo išduotas laikinas — trims mėnesiams.

Dabartiniu metu Rrt igaliojotinis laikinas kunigų registracijos pažymėjimus išduoda visiems „antitarybiniais kunigams“. Šitokiais yra laikomi visi kunigai, kurie nepaklūsta valdžios žodinėms instrukcijoms ir uoliai atlieka kunigų kas pareigas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMAS BRAZILIJOS LIETUVIAMS

V. P.A.L.K. kviekusiam Brazilijoje São Paulyje. 1973 m. vasario 22 d. nominis. dalyvaujant mūsų Argentinos Lietuvių Jaunimo delegacijai teikiama gilia padėka visiem tiem kurie nuosdžiai prisidėjo prie tokio malonaus ir su apsilankymo: V. P.A.L.K. pirmo sk. gerb. prel. P. Ragažinskui, V. P.A.L.K. Finansų Komisijai ir jos pum. p. J. Valavičiui; Apygyvendinimo ir tarybų to komisijai ir jos pum. p. Jonu B. džiui; Jaunimo komiteta ir jos s. Antanui Saulaičiui ir kur. Helena Šulcui; Vila Zelinis ir Mokoš Paup joms ir kunigams. Brazilijos Lietu Organizacijoms, o ypač visoms tie šeimoms, kurios patalpino visa Arg nos lietuvių delegacija didžiam karta patirti ta didelė ir palankia tuviška širdi. Visiems MŪSŲ DIDELI AČIŲ.

Pasirašo: ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMAS

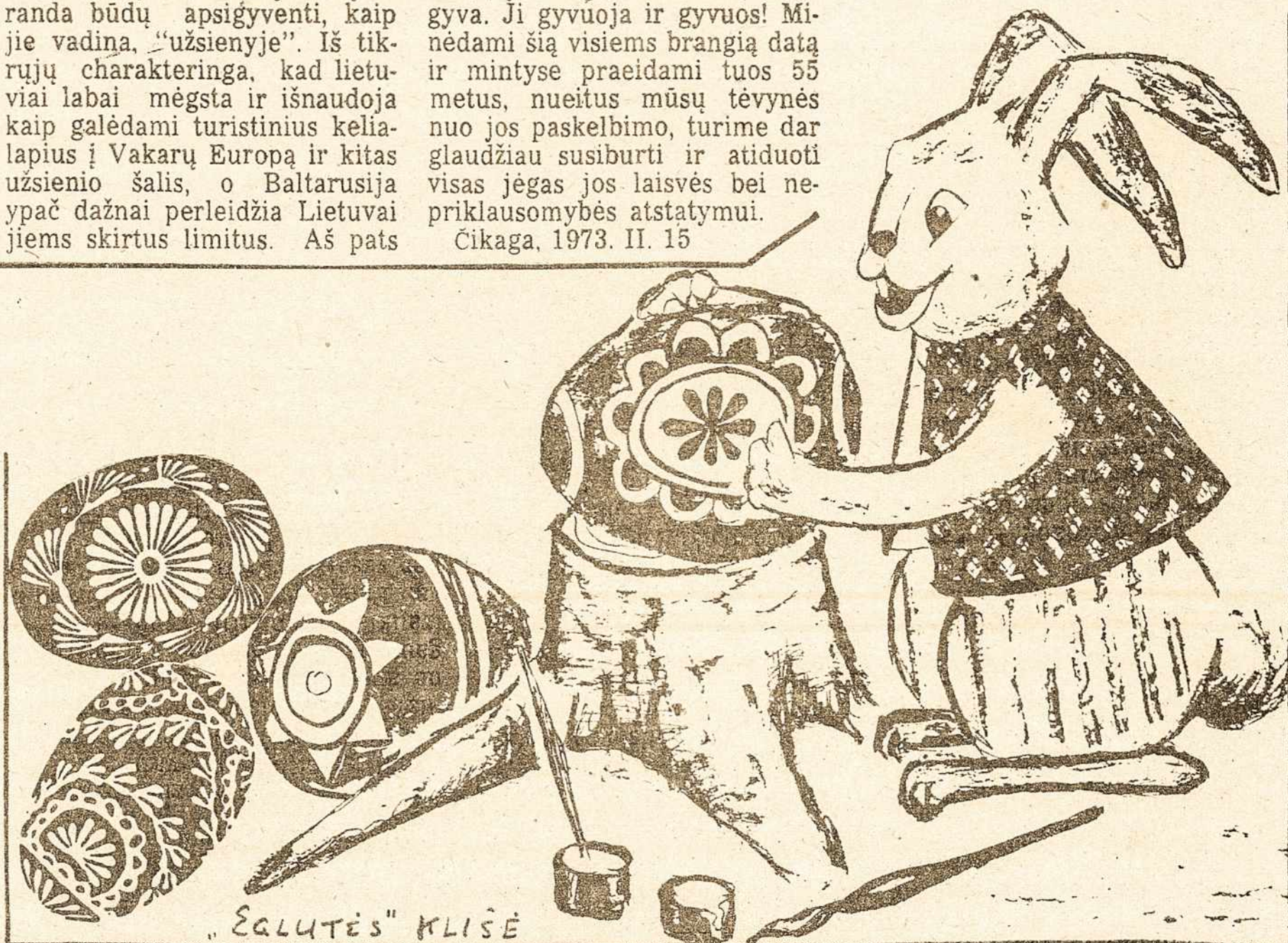
Pirmininkas: Jurgis Brazaitis
Sekretorė: Nelida Zaviackaitė

KIEK IŠVENTINO, KIEK MIRĖ?

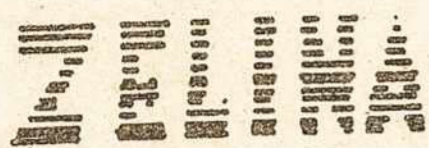
1972 m. balandžio 16d. Kauno Arkikatedroje-bazilikoje J.E. vysk. J. Labukas kunigystės šventinimus suteikė 6 ketvirto teologinio kurso auklėtiniais (praėjusiais metais Lietuvoje numirė 12 kunigų) Sekančiais metais kunigystės šventinimus turėtų gauti taip pat 6 klierikai.

Palikus 6 neopresbyteriams Seminarija, šiuo metu joje liko 33 auklėtiniai: filosofiniame kurse — 11, I teologiniame — 9, II teologiniame — 7, III teologiniame — 6.

Praėjusiais (1971) mokslo metais Religijų reikalų tarybos igaliojotinis lankėsi Seminarijos bibliotekoje ir tikrino, kokią literatūrą skaito klierikai. Buvo nepatenkintas, kad neskaito marksizmo klasikų.

MŪSŲ ŽINIOS

ZELINA

ŠVENTKELIONĖ. Kaip ankščiau, taip ir šįmet, mūsų tėvynės broliai ir sesės yra reikalingi pagalbos ir maldų. Dėl to šv. Juozapo vyrų Brolija ruošia tradicinę kelionę į Dievo Motinos Aparcidos šventovę gegužės 20.

Kas tik nori ir gali yra kviečiami dalyvauti. Organizacijos prašomos nepamiršti savo vėliavų. Pakeliui ir per šv. Mišias bus giedamos lietuviškos giesmės.

Autobusai išvažiuoja iš Vila Zelinos, iš Vila Prudentes ir iš Casa Verdés 6 val. ryto. Bilietai gaunami Vila Zelinoje, pas Vyrų Brolijos valdybos narius, Casa Verdėje pas Jurgį Matelionį, Vila Prudentėje pas brolius Stankūnus ir pas Brolijos pirmininką Motiejų Tamaliūną tel. 274.0784.

Rengėjai.

Balandžio 29, per Atvelykį, šv. Juozapo Vyrų Brolija užsako Vila Zelinoje metines šv. Mišias už a.a. kun. Benediktą Sugintą, 11 val. ryto, ir kviečia lietuvius pasimelsti už šviesios atminties vėlionį, mūsų bažnyčios statytoją.

GEGUŽIO 4 dieną metinės mišios už a.a. **ONĄ TIJUNELIENĘ** Zelinos bažnyčioje 20 valandą. Tijūnėlių šeima kviečia dalyvauti gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS

Zelinos jaunimo namuose vyksta: trečiadienį ir penktadienį nuo 20 iki 21, šeštadienį nuo 10 iki 11 val. ir nuo 17 iki 18 valandos.

Yra jaunesniųjų ir vyresniųjų grupės mokančių ir nemokančių lietuviškai.

RIO DE JANEIRO

Bal. 22 d. metinės mišios už a.a. Praną DUTKŲ.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENI AUKOJO 1972 M. LAPKRIČIO IR GRUODŽIO MĖNESIAIS:

Pranas Sakevičius 2 kr. Andrius Pupienis 10 kr. Domininkas Laučius 50 kr. Julius Širvinskas 100 kr., Ona Čarskis 15 kr., Marija Mazurkevičienė 7 kr., Jadzė Norkūnienė 5 kr., Steponas Narušis 10 kr., Paulina Azevedo-Bittencourt 5 kr. Joana Musteikienė 5 kr. Ksavera Musteikienė 5 kr. Julius Širvinskas 10.

Suma: 224 kruzeirai

Aukotojams dėkojame.

PARODA

Šįmet lietuvių, latvių ir estų metinė paroda bus liepos 6 - 15 dienomis, Prca. Roosevelt, S. Paulyje. Lietuvių skyrius atžymėtas 55 metų sukaktis nuo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo ir 650 metų Vilniaus miesto įkūrimo.

MINĖSIME MOTINOS DIENA

Lietuvių Sąjungos-Alianča Valdyba kviečia savo narius, draugus ir visus mums prijauciančius lietuvius dalyvauti **MOTINOS DIENOS MINĖJIME** Š.m. gegužės mėn. 20 dieną, sekmadienį, 13 valandą, R. Lituānia 67 salėje.

Programoje: meninė dalis, sveikinimai, dainos ir muzika. Po programos sąjungiečių moterų skaniai pagaminti pietūs, gėlių dovanėlės motinoms ir tradicinis laimės bandymas vertingoms Motinos dienai skirtoms dovanoms.

Pagerbkim motinas apsilankydami į šį minėjimą.

Įėjimo bilietus užsisakyti iš anksto telefonais 93-5470, arba tiesiog Sąjungos-Alianča būstinėje trečiadieniais nuo 20 valandos, R. Lituānia, 67.

ORGANIZUOJAMAS STYGŲ ORKESTRAS

Sąjungos-Alianča mėgėjų būrelis organizuoja stygų orkestrą. Jau yra užrašę keli stygų instrumentų mėgėjai ir praktikuoja. Norintieji ir mylintieji muziką maloniai kviečiami į būrelį. Susitarti telefonu 273-37-81 su Vaclovu Černiausku, arba Sąjungos-Alianča būstinėje trečiadieniais.

1972 m. vasario mėn. Simno vikaras kun. S. Tamkevičius buvo iškvietas į Respublikinę prokuratūrą Vilniuje. Prokuroras priekaištavo, kad pamoksluose šmeižias tarybinę tikrovę ir nurodė prisilaikyti tarybų valdžios atžvilgiu lojalumo ir nemokyti vaikus tikėjimo tiesų. Priešingu atveju grėsia baudžiamoji byla iki dviejų metų laisvės atėmimo.

Balandžio mėn. pabaigoje kun. S. Tamkevičiui buvo suruoštas „aukšto lygio įspėjimas“. Jame dalyvavo 6 valdžios atstovai ir liudininkai: Alytaus dekanas kun. J. Grigaitis, Daugų dekanas kun. Turčinskas ir Simno klebonas kun. Matulevičius. Kun. Tamkevičius buvo kaltinamas perduodęs žinias į užsienį šmeižias tarybinę mokyklą ir užsiminėjęs kitokia antitarybine veikla. Pasiaiškinti nebuvo leista.

Aleksoto parapijos altaristo kun. Šalčiaus bute balandžio mėnesį buvo padaryta krata. Kratos metu buvo ieškota „samizdato“ literatūros.

Prienu parapijos klebonijoje kovo mėn. buvo padaryta smulki krata. Kratos metu buvo ieškoma maldaknygių ir „samizdato“ literatūros.

Detroitėje įsteigtas Jaunųjų žurnalistų klubas, kuriam jau priklauso aštuoni jaunuoliai, bendradarbiaują lietuvių spaudoje.

LIETUVIS GYDYTOJAS

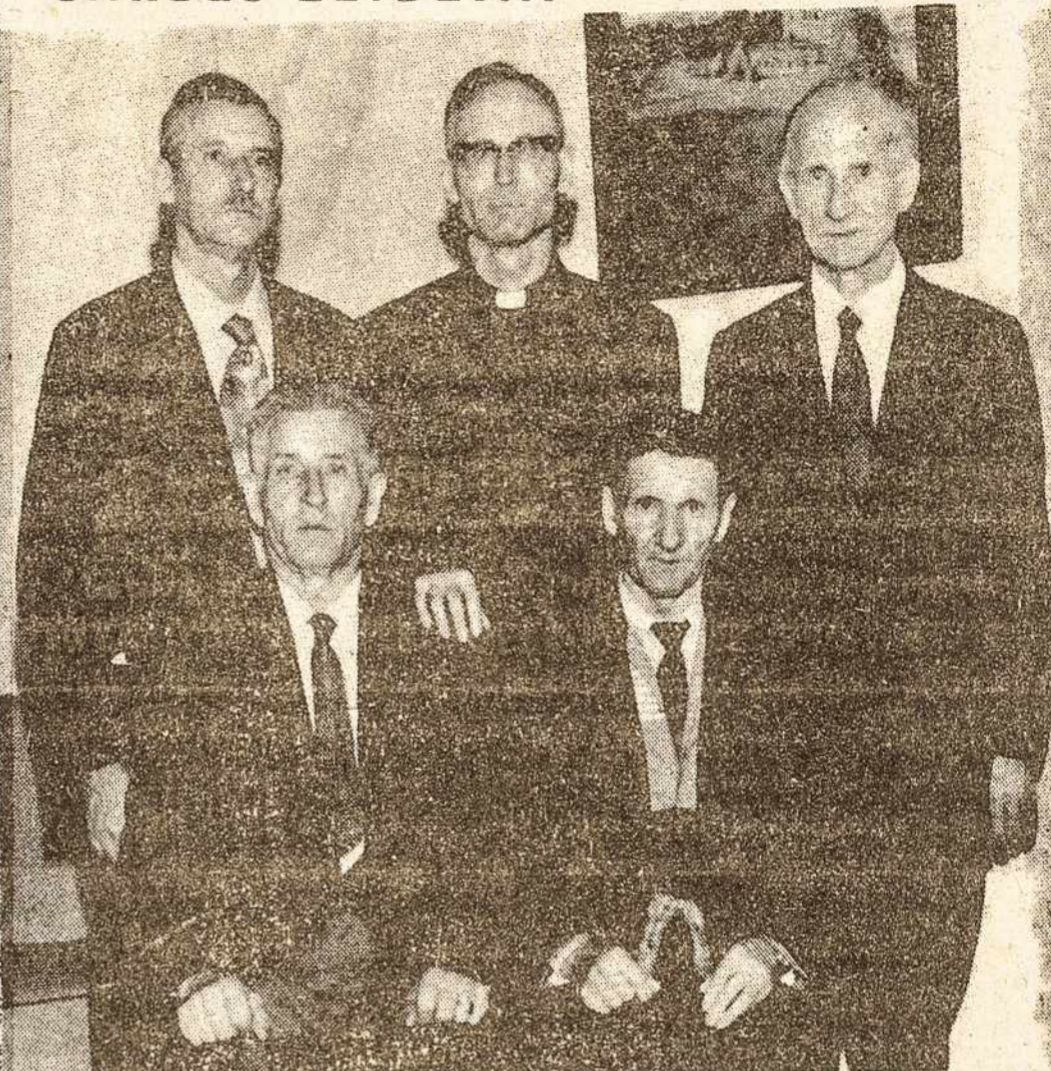
Dr. ANTANAS ŠIAULYS

Chirurgija, neurologija, klinika.

R. dos Trilhas, nr 1822
Mooca. Tel. 92-39-91

ŠIO NUMERIO

GARBĖS LEIDĖJAI

PENKI BROLIAI GAVĖNĀL

MALONĖKIT UŽSIMOKĖTI M. LIETUVOS PRENUMERATĄ, YPAČ NEUŽSIMOKĖJUSIEJI UŽ 1972 METUS. JUMS ĮDEDAME Į ŠĮ NUMERĮ KORTELĘ.

NEUŽSIMOKĖJIMAS LABAI APSUNKINA LAIKRAŠČIO LEIDIMĄ. M.L. ADMINISTRACIJA

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 30 kr.: Ona Serbentaitė-Ochsen dorf., Marija Kalvaitienė, B. Adomavičius, Vl. Svolkinas, Anelė Matuzonis, Antanas Strolia, Zosė Pilpavičienė.
40 kr.: Anastazija Kavolienė.
50 kr. A. Serbenta.
70 kr. Petras Šilmonis
180 kr. Broliai Gavėnai, garbės leidėjai.

Visiems nuoširdus ačiū.
M.L. Administracija

Australijos metinėse kanojų ir baidariu maratono lenktynėse varžėsi Rimvydas Švambaris, su draugu austrahu pagaminę savo baidarą. Jie laimėjo pirmą vietą, net dviem valandom pralenkę antroje vietoje buvusius.

NAUJOS KNYGOS

L. Dovydenas: **PER KLAUSUČIŲ ŪLYTĖLĘ**, lengvai skaitomas romanas iš Lietuvos gyvenimo. 13 kr.

Lazdynų Pelėda: **MOTULĖ PAVILIOJO**, klasinė autorės apysaka, tinka jaunimui ir suaugusiems. 4 kr.

Juozas Grišas: **PABUČIAVIMAS**, novelių rinkinys. 9 kr.

François Mauriac, **GYVAČIŲ LIZDAS**. Iš prancūzų kalbos verstas romanas. Autorius laimėjęs Nobelio premiją savo kūriniuose tyrinėja žmogaus dvasinį pasaulį. 16 kr.

Stasys Būdas, **UŽDRAUSTAS STEBŪKLAS**. Romanas iš II karo laikų. 16 kr.

Gabijos Literatūros metraštis: poezijos, dramų, prozos ir straipsnių rinkinys. 39 kr.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA
Caixa Postal. 4421
01000 São Paulo. ESP

Diretor Responsável
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator Jonas Kidykas
Administrador: Jonas Bružikas

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietų.